

2668

Рисунки в альбоме
опубл. в альбоме и в журнале

511(076)

12-98

1907

20 MAY 20

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ

Թ Ի Ա Բ Ա Ն Ա Կ Ա Ն

ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ, ԵՐԿՐՈՐԻ ՏԱՄՆԵԱԿԻ ԹԻԵՐՈՎ ԵՒ ՏԱՄՆԵԱԿՆԵ-
ՐՈՎ ՀԱՐԻՐԻՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ

ՏԱՐՐԱԿԱՆ ԳՊՐՈՑՆԵՐԻ ՀԱՐԱՐ

Փոխադրեց

Մ. ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԻ ՏՊԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Գ Ր Ո Ց Ն Ե Ր Ո Մ

Допущено Пополнительным Советом Кавказского Учебного Округа в
качестве учебного пособия для начальных училищ.

511(076)
P-98

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս
1907

12 SEP 2006

19.04.2013

(076)

87

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ

~~510~~
~~73/ՍԱ~~

ԹԻԱԲԱՆԱԿԱՆ

ՈՐԻՆԱԿՆԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ, ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՍՆԵԱԿԻ ԹԻԵՐՈՎ ԵՒ ՏԱՍՆԵԱԿՆԵ-
ՐՈՎ ՀԱՐԻՐԻ ԶՐՋԱՆՈՒՄ

ՏԱՐՐԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Փոխադրեց

Մ. ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ



2-րդ հրատարակություն

Допущено Попечительским Совѣтомъ Кавказскаго Учебнаго
Округа въ качествѣ учебнаго пособия для начальныхъ училищъ

Թ Ի Փ Լ Ի Ս

Տպարան Ա. Ս. Թառնմանի. Վանքի փողոց № 2

1907

Ներկայ դասագիրքը կազմելիս, մենք աչքի առաջ ենք ունեցել՝ տալ տարրական դպրոցների սաներին էժանագին և միևնույն ժամանակ ընդարձակ բովանդակությամբ դիւրամբունելի և հանրամատչելի ձևով շարադրած նպատակայարմար մի ձեռնարկ: Մի քանի տարի առաջ Րիդայում լոյս տեսաւ յայտնի մանկավարժ Գ. Իւրեխի կազմած թւաբանական խնդիրների և օրինակների ժողովածուն: Երեք մասով, որը կարճ միջոցում, ամենայն յաջողությամբ տարածւեց Առաստանում և նոյն իսկ մայրաքաղաքի մանկավարժական մասնուլի գովասանքներին արժանացաւ: Հայերէն ձեռնարկը կազմելիս, մենք հետևել ենք բացառապէս վերոյիշեալ ուղ. Իւրեխի ժողովածուն: Ներին և յարմարացրել ենք մեր շրջապատող կեանքի պայմաններին: Նկատի առնելով, որ մեր տարրական դպրոցների մեծագոյն թիւը կազմում են գիւղական ուսումնարանները, մենք խնդիրների բովանդակութեան նիւթը վերցրել ենք գլխաւորապէս գիւղական կեանքից: Բացի այդ՝ նախ քան ապագայութեան յանձնելը, մի ամբողջ տարի մենք փորձ կատարեցինք անցնել աշակերտների հետ այս կազմած դասագրքի ձեռագրով և այդ միջոցով կարողացանք լրացնել մեր կողմից նկատած թերութիւնները: Լիայոյս ենք, որ մեր բանիմաց ուսուցիչները չեն զանայ աջակցել մեզ իրենց օգտակար խորհուրդներով և այս դասագրքի վերաբերմամբ նկատած պակասութիւններն մեզ հաղորդելով, որով մենք հնարաւորութիւն կունենանք ապագայ հրատարակութիւնների մէջ վերացնել գոյութիւն ունեցող թերութիւնները:

Մ. Ս.

1906

/3

Այս դասագիրքը լոյս է տեսնում երկրորդ ապագրութեամբ. խնդիրների քանակը աւելացրած է. աւելացրած են նոյնպէս ձևեր գրաւոր ինքնուրոյն վարժութիւնների համար, իբրեւ գննական միջոց, նաեւ օրինակներ և խնդիրներ տաճնականներով հարիւրի շրջանում: Ուսուցիչը մի տարւայ ընթացքում ուսուցանելու է օրինակներ և խնդիրներ առաջին

տասնեակի թուերով, յետոյ տասնեակներով հարիւրի շրջանում և ապա առաջին և երկրորդ տասնեակի թուերով միասին: Բացի այդ ուսուցչի պարտքն է մեծ ուշադրութիւն դարձնել հետեւեալ ձևի օրինակների վրայ՝ $13+4$, $5+12$, $16-3$, որովհետև այս տեսակ վարժութիւններով երեխան շուտ կըբռնէ գումարման և հանման բանաւոր կանոնաւոր (նօրմալ) ձևերը:

Ներկայ դասագիրքը կազմած է այսպիսի խիստ սխառեմատիկ կերպով, որ անփորձ ուսուցիչն անգամ դասաւանդութեան ժամանակ կարող է մեծ յաջողութիւն ունենալ: Մօտիք ապագայում կաշխատենք լոյս հանել սոյն դասագրքի ուսուցման ձեռնարկը (РУКОВОДСТВО):

1907

Մ. Ս.

Թ Ի Ա Բ Ա Ն Ա Կ Ա Ն

օրինակներ եւ խնդիրներ առաջին, երկրորդ աստիճանի թւերով եւ աստիճաններով հարիւրի օրգանում:

Ա. ՏԱՐԻ

I ՉԵԻՆԵՐ ԳԾԱԳՐԵԼՈՒ ԵՒ ՀԱՇԻԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ:

1.

○	○	○	○ ○	○ ○	○ ○ ○
○	○	○	○ ○	○ ○	○ ○ ○

○ ○ ○	○ ○ ○	○ ○ ○ ○
○ ○ ○	○ ○ ○	○ ○ ○ ○

2.

×	×	×	×	×	×	×	×
×	×	×	×	×	×	×	×

×	×	×	×	×	×	×	×
×	×	×	×	×	×	×	×

3.

○ ○ ○ ○	○ ○ ○	○ ○ ○
○ ○ ○ ○	○ ○ ○	○ ○ ○

○ ○ ○	○ ○	○ ○	○	○	○
○ ○ ○	○ ○	○ ○	○	○	○

4.

X	X	X	X
	X		
X	X	X	X

X	X	X
	X	X
X	X	X

X	X	X
	X	
X	X	X

X	X	X
X	X	X

X	X
X	X

X	X
X	X

X
X

X
X

X
X

5.

O
O

O	O
O	O

O	O	O
O	O	O

O	O	O
O	O	O

X
X

X	X
X	X

X	X	X
X	X	X

X	X	X
X	X	X

O
O

X
X

O	O
O	O

X	X
X	X

O	O	O
O	O	O

X	X	X
X	X	X

O	O	O
O	O	O

X	X	X
X	X	X

6.

O	O	O
O	O	O

O	O	O
O	O	O

O	O
O	O

X	X	X
X	X	X

X	X	X
X	X	X

X	X
X	X

X
X

O	O	O
O	O	O

X	X	X
X	X	X

O	O	O
O	O	O

X	X	X
X	X	X

O	O
O	O

X	X
X	X

O
O

X
X

7.

X
X

X	X
X	X

X	X	X
X	X	X

X	X	X	X
X	X	X	X

O
O

O
O

O	O
O	O

O	O	O
O	O	O

O	O	O	O
O	O	O	O

O
O

X
X

O
O

X
X

O	O
O	O

X	X
X	X

X	X	X	X
X	X	X	X

O	O	O
O	O	O

X	X	X
X	X	X

O	O	O	O
O	O	O	O

O
O

O
O

8.

O	O	O	O
O	O	O	O

O	O	O
O	O	O

O	O
O	O

X	X
X	X

X	X
X	X

X
X

X	X	X	X
X	X	X	X

X	X	X
X	X	X

X	X	X
X	X	X

O	O	O	O
O	O	O	O

X	X	X	X
X	X	X	X

O	O
O	O

X
X

O
O

X
X

O
O

X	X
X	X

O	O	O
O	O	O

2. ՆԿԱՐԵԼ ԵՒ ԿՈՂԶԻՆ ԹԻԱՆՇԱՆ ԳՐԵԼ

9.

X	X
X	X

 4

O	O
O	O

 4

X	X	X
X	X	X

 7

O	O	O
O	O	O

 7

X	X
X	X

O	O
O	O

X	X	X
X	X	X

O	O	O	O
O	O	O	O

O
O

O	O	O
O	O	O

XX|XXX|OO|XXX|XX|OOO
 XX|XXX|OO|XXX|XX|OOO
 OO|OO|XX|XXX|OO|
 OO|OO|XX|XXX|OO|

10. O 3 | X 3 |
 O 3 | X 3 |
 O 3 | X 3 |

O|OO|O|OOO|X|XX|OOO|
 O|OO|O|OOO|X|XX|OOO|
 X|XXX|O|OO|XXX|XXX|
 X|X|O|OO|X|X|X|X|
 X|XXX|O|OO|XXX|XXX|
 O|X|OO|XX|OOO|XXX|
 O|X|OO|XX|OOO|XXX|
 O|X|OO|XX|OOO|XXX|

11. OOO 6 | XXX 6 |
 OOO 6 | XXX 6 |

OOO|O|OOO|X|OO|O|XX|
 OOO|O|OOO|X|OO|O|XX|
 X|OOO|X|XXX|O|X|OO|
 X|O|X|X|O|X|OO|
 X|O|X|X|O|X|OO|
 XXX|OOO|O|XX|OOO|
 XXX|OOO|O|XX|OOO|

XXX|XXX|OO|XX|O|
 XXX|XXX|OO|XX|O|

12. OOOO 9 | XXXX 9 |
 OOOO 9 | XXXX 9 |

XXXX|OOO|OOOO|XXX|
 XXXX|OOO|OOOO|XXX|
 O|XXXX|X|OOOO|OOOO|
 O|XXXX|X|OOOO|OOOO|
 XXXX|OO|OOOO|XXX|
 XXXX|OO|OOOO|XXX|
 XXXX|OOO|OOOO|XX|
 XXXX|OOO|OOOO|XX|
 XXXX|XXXX|OOO|
 XXXX|XXXX|OOO|

13. O 2 | X 2 |
 O 2 | X 2 |

X|OOO|O|XXX|X|O|O|X|X|
 X|OOO|O|XXX|X|O|O|X|X|
 OOO|O|XX|X|OOO|O|XXX|O|
 OOO|O|XX|X|OOO|O|XXX|O|

X|X|O|X|X|O|O|O|O|O|X|X|X|
 X|X|O|X|X|O|O|O|O|O|X|X|X|
 X|X|O|X|X|O|O|O|O|O|X|X|X|

O|O|O|X|X|X|X|X|X|X|O|O|O|O|
 O|O|O|X|X|X|X|X|X|X|O|O|O|O|
 O|O|O|X|X|X|X|X|X|X|O|O|O|O|

X|O|O|X|X|X|X|X|O|O|O|O|O|
 X|O|O|X|X|X|X|X|O|O|O|O|O|
 X|O|O|X|X|X|X|X|O|O|O|O|O|

14.

O|O|5|X|X|5|
 O|O|X|X|
 O|O|X|X|

X|X|O|O|O|X|O|O|X|X|X|X|X|X|
 X|X|O|O|O|X|O|O|X|X|X|X|X|X|
 X|X|O|O|O|X|O|O|X|X|X|X|X|X|

O|O|O|O|O|O|O|X|X|X|O|O|O|O|
 O|O|O|O|O|O|O|X|X|X|O|O|O|O|
 O|O|O|O|O|O|O|X|X|X|O|O|O|O|

X|X|O|O|O|X|O|O|O|O|O|O|O|
 X|X|O|O|O|X|O|O|O|O|O|O|O|
 X|X|O|O|O|X|O|O|O|O|O|O|O|

O|O|O|O|X|X|X|X|X|X|O|O|O|O|
 O|O|O|O|X|X|X|X|X|X|O|O|O|O|
 O|O|O|O|X|X|X|X|X|X|O|O|O|O|

X|O|X|O|X|X|O|O|X|X|O|O|
 X|O|X|O|X|X|O|O|X|X|O|O|
 X|O|X|O|X|X|O|O|X|X|O|O|

X|X|X|O|O|O|X|X|X|O|O|O|X|X|X|X|
 X|X|X|O|O|O|X|X|X|O|O|O|X|X|X|X|
 X|X|X|O|O|O|X|X|X|O|O|O|X|X|X|X|

15.

O|O|O|8|X|X|X|8|
 O|O|O|X|X|X|
 O|O|O|X|X|X|

X|X|X|O|O|O|O|O|X|X|X|X|O|O|O|
 X|X|X|O|O|O|O|O|X|X|X|X|O|O|O|
 X|X|X|O|O|O|O|O|X|X|X|X|O|O|O|

O|X|X|X|X|X|X|X|O|O|O|
 O|X|X|X|X|X|X|X|O|O|O|
 O|X|X|X|X|X|X|X|O|O|O|

O|O|O|O|X|X|X|X|X|X|X|O|O|O|
 O|O|O|O|X|X|X|X|X|X|X|O|O|O|
 O|O|O|O|X|X|X|X|X|X|X|O|O|O|

O|O|O|X|X|X|O|O|O|X|X|X|X|
 O|O|O|X|X|X|O|O|O|X|X|X|X|
 O|O|O|X|X|X|O|O|O|X|X|X|X|

O|O|O|O|X|X|X|X|X|X|O|O|
 O|O|O|O|X|X|X|X|X|X|O|O|
 O|O|O|O|X|X|X|X|X|X|O|O|

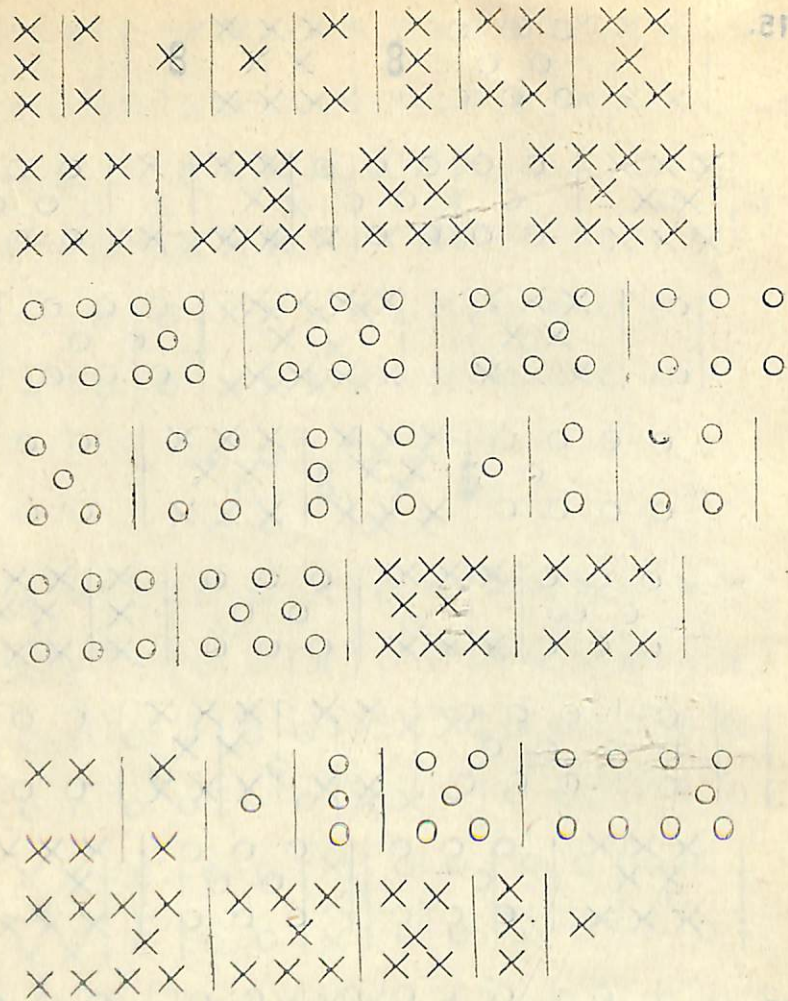
X|X|X|O|O|O|O|O|O|X|X|X|
 X|X|X|O|O|O|O|O|O|X|X|X|
 X|X|X|O|O|O|O|O|O|X|X|X|

16.

O|O|O|O|O|O|O|O|O|O|
 O|O|O|O|O|O|O|O|O|O|
 O|O|O|O|O|O|O|O|O|O|

O|O|O|O|O|O|O|O|O|O|
 O|O|O|O|O|O|O|O|O|O|
 O|O|O|O|O|O|O|O|O|O|

X|X|X|X|X|X|X|X|X|X|
 X|X|X|X|X|X|X|X|X|X|
 X|X|X|X|X|X|X|X|X|X|



II ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՍ- ՆԵԱԿԻ ԹԻՆԵՐՈՎ

Օրինակներ

1. ԴՈՒՄ ԱՐՈՒՄՆ

17.	1+1=	5+1=	9+1=	2+1=
	2+1=	6+1=	3+1=	4+1=
	3+1=	7+1=	5+1=	6+1=
	4+1=	8+1=	7+1=	8+1=

18.	1+2=	5+2=	4+2=	1+2=
	2+2=	6+2=	6+2=	3+2=
	3+2=	7+2=	2+2=	5+2=
	4+2=	8+2=	8+2=	7+2=

19.	1+3=	5+3=	3+3=	4+2=
	2+3=	6+3=	2+3=	7+3=
	3+3=	7+3=	6+3=	8+2=
	4+3=	5+3=	5+1=	4+3=

20.	1+4=	5+4=	2+3=	7+3=
	2+4=	6+4=	5+4=	6+2=
	3+4=	4+4=	3+4=	5+4=
	4+4=	2+4=	6+4=	4+3=

21.	1+5=	5+5=	4+5=	5+4=
	2+5=	3+5=	2+5=	4+5=
	3+5=	2+5=	5+5=	5+3=
	4+5=	1+5=	3+5=	5+5=

22.	1+6=	3+6=	3+5=	7+3=
	2+6=	2+6=	3+4=	5+5=
	3+6=	4+6=	6+3=	4+4=
	4+6=	6+4=	3+6=	4+5=

23. $1+7=$ $3+4=$ $4+4=$ $5+4=$
 $2+7=$ $7+3=$ $5+5=$ $4+5=$
 $3+7=$ $4+3=$ $3+3=$ $2+7=$
 $4+6=$ $3+7=$ $2+2=$ $7+2=$
24. $1+8=$ $5+4=$ $1+9=$ $8+1=$
 $2+8=$ $7+3=$ $9+1=$ $2+3=$
 $8+1=$ $6+4=$ $2+8=$ $6+2=$
 $8+2=$ $8+2=$ $3+7=$ $2+8=$
25. $3+3=$ $2+7=$ $4+2=$ $3+5=$
 $6+2=$ $4+4=$ $2+5=$ $4+3=$
 $2+4=$ $2+3=$ $3+6=$ $5+3=$
 $5+4=$ $5+2=$ $2+3=$ $3+4=$
26. $8+2=$ $7+3=$ $2+8=$ $8+1=$
 $9+1=$ $6+4=$ $7+2=$ $4+4=$
 $4+6=$ $3+7=$ $9+3=$ $4+5=$
 $5+5=$ $1+9=$ $2+7=$ $3+6=$
27. $1+2+1=$ $2+2+2=$ $3+1+2=$
 $2+1+1=$ $1+2+3=$ $3+2+2=$
 $1+2+2=$ $3+2+1=$ $2+3+2=$
 $2+2+1=$ $2+3+1=$ $1+2+4=$
28. $1+4+2=$ $5+1+3=$ $4+1+2=$
 $5+2+1=$ $2+5+2=$ $4+4+1=$
 $3+3+3=$ $3+4+3=$ $2+2+4=$
 $5+1+2=$ $1+4+4=$ $4+5+1=$
29. $4+3+2=$ $2+5+3=$ $2+3+3=$
 $5+2+3=$ $2+2+4=$ $1+2+3=$
 $3+1+3=$ $2+5+2=$ $3+3+2=$
 $4+1+5=$ $2+2+3=$ $2+4+2=$
30. $5+1+3=$ $2+4+4=$ $3+5+2=$
 $4+3+2=$ $3+1+5=$ $2+6+2=$

- $5+1+4=$ $1+6+3=$ $3+4+2=$
 $1+3+5=$ $2+7+1=$ $2+4+4=$
31. $3+2+1=$ $3+1+6=$ $2+1+6=$
 $4+4+2=$ $5+2+3=$ $4+1+3=$
 $7+1+2=$ $1+2+5=$ $2+7+1=$
 $1+8+1=$ $3+1+6=$ $3+2+2=$
32. $2+3+4=$ $2+5+2=$ $4+1+3=$
 $3+4+3=$ $4+2+1=$ $5+1+2=$
 $4+5+1=$ $3+2+4=$ $3+2+4=$
 $3+1+3=$ $2+3+2=$ $4+1+2=$
33. $1+7+1=$ $3+3+4=$ $2+3+3=$
 $7+1+2=$ $7+2+1=$ $2+4+4=$
 $5+1+3=$ $3+3+2=$ $5+3+2=$
 $1+6+2=$ $4+1+4=$ $2+1+6=$
34. $2+1+2+1=$ $2+2+2+1=$ $1+5+2+2=$
 $3+2+3+2=$ $3+1+3+2=$ $3+2+2+3=$
 $4+1+4+1=$ $1+4+2+3=$ $5+1+2+2=$
 $1+2+1+2=$ $4+4+1+1=$ $2+1+3+4=$
35. $3+2+2+2=$ $1+4+4+1=$ $2+3+2+1=$
 $1+3+5+1=$ $2+1+3+3=$ $3+1+1+3=$
 $2+3+1+4=$ $3+2+1+3=$ $1+3+2+4=$
 $1+3+2+1=$ $1+5+2+1=$ $4+4+1+1=$
36. $2+5+1+2=$ $3+3+1+2=$ $3+3+2+2=$
 $4+2+1+3=$ $3+2+2+3=$ $1+4+3+2=$

$$\begin{array}{l} 2+1+4+1= \\ 1+5+1+2= \end{array} \quad \begin{array}{l} 2+5+2+1= \\ 6+1+2+1= \end{array} \quad \begin{array}{l} 2+1+2+4= \\ 4+2+2+2= \end{array}$$

37. $\begin{array}{l} 3+2+1+4= \\ 1+2+4+3= \\ 2+1+1+5= \\ 2+3+4+1= \end{array} \quad \begin{array}{l} 2+5+3+1= \\ 3+2+2+3= \\ 2+1+4+1= \\ 1+4+4+1= \end{array} \quad \begin{array}{l} 4+3+2+1= \\ 2+3+1+4= \\ 2+2+3+3= \\ 3+2+2+1= \end{array}$

2. ՀԱՆՈՒՄՆ

38. $\begin{array}{l} 2-1= \\ 3-1= \\ 4-1= \\ 5-1= \end{array} \quad \begin{array}{l} 6-1= \\ 7-1= \\ 8-1= \\ 9-1= \end{array} \quad \begin{array}{l} 10-1= \\ 7-1= \\ 6-1= \\ 4-1= \end{array} \quad \begin{array}{l} 3-1= \\ 5-1= \\ 9-1= \\ 8-1= \end{array}$

39. $\begin{array}{l} 3-2= \\ 4-2= \\ 5-2= \\ 6-2= \end{array} \quad \begin{array}{l} 7-2= \\ 8-2= \\ 9-2= \\ 10-2= \end{array} \quad \begin{array}{l} 4-2= \\ 3-2= \\ 7-2= \\ 9-2= \end{array} \quad \begin{array}{l} 6-2= \\ 8-2= \\ 5-2= \\ 10-2= \end{array}$

40. $\begin{array}{l} 4-3= \\ 5-3= \\ 6-3= \\ 7-3= \end{array} \quad \begin{array}{l} 8-3= \\ 9-3= \\ 10-3= \\ 6-3= \end{array} \quad \begin{array}{l} 8-3= \\ 5-3= \\ 7-3= \\ 6-3= \end{array} \quad \begin{array}{l} 4-3= \\ 10-3= \\ 9-3= \\ 5-3= \end{array}$

41. $\begin{array}{l} 5-4= \\ 6-4= \\ 7-4= \\ 8-4= \end{array} \quad \begin{array}{l} 9-4= \\ 10-4= \\ 7-4= \\ 5-4= \end{array} \quad \begin{array}{l} 6-4= \\ 9-4= \\ 7-3= \\ 8-4= \end{array} \quad \begin{array}{l} 9-2= \\ 10-4= \\ 10-2= \\ 7-3= \end{array}$

42. $\begin{array}{l} 6-5= \\ 7-5= \\ 8-5= \\ 9-5= \end{array} \quad \begin{array}{l} 10-5= \\ 8-5= \\ 10-4= \\ 8-3= \end{array} \quad \begin{array}{l} 9-5= \\ 10-3= \\ 6-5= \\ 6-4= \end{array} \quad \begin{array}{l} 7-5= \\ 8-5= \\ 9-3= \\ 7-4= \end{array}$

43. $\begin{array}{l} 7-6= \\ 8-6= \\ 9-6= \\ 10-6= \end{array} \quad \begin{array}{l} 8-6= \\ 10-6= \\ 8-3= \\ 10-4= \end{array} \quad \begin{array}{l} 9-3= \\ 10-6= \\ 7-6= \\ 10-3= \end{array} \quad \begin{array}{l} 9-5= \\ 9-5= \\ 6-3= \\ 8-4= \end{array}$

44. $\begin{array}{l} 8-7= \\ 9-7= \\ 10-7= \\ 9-6= \end{array} \quad \begin{array}{l} 10-6= \\ 10-5= \\ 9-4= \\ 8-2= \end{array} \quad \begin{array}{l} 10-4= \\ 7-3= \\ 9-7= \\ 8-4= \end{array} \quad \begin{array}{l} 10-7= \\ 10-6= \\ 10-5= \\ 10-2= \end{array}$

45. $\begin{array}{l} 9-8= \\ 10-8= \\ 10-9= \\ 9-7= \end{array} \quad \begin{array}{l} 9-8= \\ 10-6= \\ 10-5= \\ 10-9= \end{array} \quad \begin{array}{l} 8-2= \\ 9-4= \\ 7-3= \\ 8-4= \end{array} \quad \begin{array}{l} 10-2= \\ 10-6= \\ 10-7= \\ 10-5= \end{array}$

46. $\begin{array}{l} 7-2-3= \\ 8-2-2= \\ 8-3-1= \\ 7-4-1= \end{array} \quad \begin{array}{l} 10-2-4= \\ 9-5-2= \\ 10-4-3= \\ 8-1-4= \end{array} \quad \begin{array}{l} 10-7-1= \\ 9-4-2= \\ 10-4-4= \\ 9-4-3= \end{array}$

47. $\begin{array}{l} 6-4-1= \\ 8-6-1= \\ 9-5-2= \\ 7-3-2= \end{array} \quad \begin{array}{l} 6-2-2= \\ 7-3-2= \\ 8-5-1= \\ 9-6-2= \end{array} \quad \begin{array}{l} 9-3-5= \\ 10-3-3= \\ 9-4-3= \\ 10-5-4= \end{array}$

48. $\begin{array}{l} 6-3-1= \\ 8-4-3= \\ 7-2-4= \\ 8-5-1= \end{array} \quad \begin{array}{l} 8-2-3= \\ 9-3-4= \\ 7-4-2= \\ 7-2-3= \end{array} \quad \begin{array}{l} 10-4-4= \\ 10-7-2= \\ 10-6-3= \\ 10-5-2= \end{array}$

49. $\begin{array}{l} 8-3-2-1= \\ 7-1-2-3= \\ 10-4-3-1= \\ 9-3-2-3= \end{array} \quad \begin{array}{l} 10-5-2-1= \\ 10-3-3-3= \\ 7-2-1-2= \\ 10-6-2-1= \end{array} \quad \begin{array}{l} 9-3-1-3= \\ 8-2-2-2= \\ 9-5-1-2= \\ 10-2-2-2= \end{array}$

50. $\begin{array}{l} 7-2-2-1= \\ 8-3-3-1= \end{array} \quad \begin{array}{l} 8-1-4-3= \\ 9-2-3-4= \end{array} \quad \begin{array}{l} 9-3-3-2= \\ 10-1-3-3= \end{array}$

$$9-1-5-2=10-5-2-1=7-2-2-2=$$

$$10-1-2-3=10-4-3-2=10-5-1-2=$$

3. ԳՈՒՄԱՐՈՒՄՆ ԵՒ ՀԱՆՈՒՄՆ

51.	$3+1-2=$	$7+3-4=$	$7+1-5=$	
	$5+4-6=$	$6+4-5=$	$8+2-4=$	
	$4+2-3=$	$8+2-7=$	$7+3-9=$	
	$2+4-5=$	$9+1-4=$	$9+1-8=$	
52.	$7+2-6=$	$6+3-2=$	$5+5-6=$	
	$6+2-3=$	$4+5-6=$	$4+6-7=$	
	$2+7-3=$	$7+2-5=$	$3+7-5=$	
	$2+8-4=$	$2+6-4=$	$2+8-4=$	
53.	$9-2+1=$	$8-4+5=$	$9-4+3=$	
	$8-6+3=$	$9-5+2=$	$10-5+4=$	
	$4-3+5=$	$5-3+6=$	$9-8+3=$	
	$3-2+7=$	$4-2+7=$	$10-6+2=$	
54.	$7-4+5=$	$9-7+5=$	$10-6+2=$	
	$2-1+6=$	$8-6+4=$	$7-3+6=$	
	$10-7+6=$	$9-3+2=$	$9-5+6=$	
	$8-3+2=$	$7-2+3=$	$5-3+7=$	
55.	$4+6-5=$	$4+3-7=$	$8-3+2=$	
	$7-2+3=$	$8-6+3=$	$6+4-7=$	
	$8+2-6=$	$5+3-4=$	$9-6+3=$	
	$10-6+1=$	$7-3+6=$	$6+2-3=$	
56.	$?+3=5$	$7+?=9$	$?-2=3$	$5-?=1$
	$?+7=10$	$4+?=10$	$?-3=4$	$9-?=4$
	$?+6=9$	$5+?=8$	$?-6=2$	$7-?=2$
	$?+5=8$	$3+?=7$	$?-4=3$	$10-?=2$
57.	$5=2+?$	$10=6+?$	$9=?+7$	$10=?+5$
	$8=3+?$	$8=2+?$	$6=?+3$	$10=?+3$

$$10=7+? \quad 4=1+? \quad 8=?+6 \quad 10=?+3$$

$$9=6+? \quad 9=5+? \quad 9=?+4 \quad 10=?+7$$

58.	$4=?-3$	$5=?-5$	$5=10-?$	$4=9-?$
	$2=?-5$	$2=?-3$	$4=8-?$	$5=7-?$
	$7=?-3$	$3=?-1$	$7=10-?$	$2=10-?$
	$5=?-2$	$8=?-2$	$8=9-?$	$4=10-?$

59.	$1+2+3+4-2=$	$10-4+2-7+5=$
	$8-2-4+2+1=$	$9-3+4-8+7=$
	$9-2-3-3+5=$	$4+5-6+7-4=$
	$10-7+4-2+4=$	$8-6+5-4+3=$

60.	$5+5-3-5+4-2=$	$6-4+2-2+7-5=$
	$9-6-2+4+3-5=$	$9-4-4+7+2-9=$
	$6+3-2-5+4-1=$	$2+8-4-5+7+2=$
	$10-3-3+1+2-4=$	$10-4-3+4+3-5=$

61.	$4+2+3-5+3-4-2=$
	$10-3-2-4+6-6+5=$
	$2+3+2+3-6+5-7=$
	$9-2-4+5-6+5-3=$

4. ԲԱԶՄԱԳԱՏԳՈՒՄՆ

62.	$1 \times 1=$	$1 \times 5=$	$1 \times 9=$	$1 \times 3=$
	$1 \times 2=$	$1 \times 6=$	$1 \times 10=$	$1 \times 9=$
	$1 \times 3=$	$1 \times 7=$	$1 \times 6=$	$1 \times 10=$
	$1 \times 4=$	$1 \times 8=$	$1 \times 5=$	$1 \times 4=$

63.	$1 \times 2=$	$5 \times 2=$	$1 \times 4=$	$3 \times 3=$
	$2 \times 2=$	$1 \times 3=$	$2 \times 4=$	$3 \times 2=$
	$3 \times 2=$	$2 \times 5=$	$1 \times 5=$	$2 \times 5=$
	$4 \times 2=$	$3 \times 3=$	$2 \times 5=$	$5 \times 2=$

64.	$2 \times 2=$	$4 \times 2=$	$3 \times 2=$	$1 \times 1=$
	$6 \times 1=$	$10 \times 1=$	$2 \times 5=$	$3 \times 3=$

$$\begin{array}{cccc} 3 \times 3 = & 2 \times 4 = & 2 \times 3 = & 2 \times 2 = \\ 9 \times 1 = & 1 \times 10 = & 5 \times 2 = & 4 \times 2 = \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 65. & 2 \times 3 + 2 = & 2 \times 5 - 4 = & 2 \times 4 + 2 = \\ & 3 \times 2 + 3 = & 2 \times 3 + 4 = & 9 \times 1 - 4 = \\ & 2 \times 4 - 2 = & 1 \times 5 + 5 = & 2 \times 2 + 2 = \\ & 3 \times 3 - 6 = & 5 \times 2 - 5 = & 3 \times 3 - 7 = \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 66. & 4 \times 2 - 4 = & 3 \times 2 - 6 = & 4 \times 2 + 2 = \\ & 7 \times 1 - 6 = & 2 \times 2 + 4 = & 3 \times 3 - 3 = \\ & 8 + 1 + 2 = & 1 \times 9 - 5 = & 5 \times 2 - 4 = \\ & 2 \times 5 - 7 = & 2 \times 4 - 3 = & 1 \times 7 + 3 = \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 67. & 2 \times 4 + 2 = & 2 \times 3 + 4 = & 3 \times 3 - 4 = \\ & 1 \times 10 - 6 = & 2 + 5 - 6 = & 1 \times 6 + 3 = \\ & 4 + 2 - 3 = & 4 \times 2 + 1 = & 3 \times 2 + 3 = \\ & 2 \times 2 + 5 = & 3 \times 2 - 5 = & 4 \times 2 - 5 = \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 68. & 2 \times 4 - 2 - 3 = & 4 \times 2 - 6 + 3 = & 2 \times 3 + 3 + 1 = \\ & 3 \times 2 + 4 - 6 = & 10 \times 1 - 5 + 2 = & 4 \times 2 - 2 - 2 = \\ & 3 \times 3 + 1 - 5 = & 4 \times 2 + 2 - 6 = & 2 \times 4 - 5 + 3 = \\ & 5 + 2 - 4 + 2 = & 1 \times 7 + 2 - 5 = & 3 \times 3 + 1 - 6 = \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 69. & 9 \times 1 - 7 + 4 = & 3 \times 1 + 7 - 6 = & 6 \times 1 + 3 - 7 = \\ & 2 \times 3 + 4 - 6 = & 3 \times 3 - 3 - 3 = & 2 \times 4 - 2 - 2 = \\ & 3 \times 3 - 7 + 4 = & 1 \times 5 + 2 - 6 = & 3 \times 1 + 5 - 4 = \\ & 5 \times 2 - 6 + 3 = & 4 \times 2 + 1 - 5 = & 5 \times 2 - 6 + 3 = \end{array}$$

5. ԲԱԺԱՆՈՒՄՆ

$$\begin{array}{llll} 70. & 2:1 = & 6:1 = & 10:1 = & 5:5 = \\ & 3:1 = & 7:1 = & 2:2 = & 6:6 = \\ & 4:1 = & 8:1 = & 3:3 = & 7:7 = \\ & 5:1 = & 9:1 = & 4:4 = & 8:8 = \end{array}$$

$$\begin{array}{llll} 71. & 9:9 = & 6:2 = & 6:2 = & 5:5 = \\ & 10:10 = & 8:2 = & 9:3 = & 10:5 = \end{array}$$

$$\begin{array}{cccc} 2:2 = & 10:2 = & 4:4 = & 10:1 = \\ 4:2 = & 3:3 = & 8:4 = & 10:10 = \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 72. & 8:2 + 2 = & 9:3 + 3 = & 5 \times 2:1 = \\ & 10:2 - 3 = & 9:3 \times 2 = & 4:2 + 7 = \\ & 6:3 + 4 = & 9:3 - 1 = & 6:3 + 8 = \\ & 4:2 \times 3 = & 6:3 + 7 = & 4 + 2:3 = \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 73. & 8:2:2 = & 4:2 \times 5 = & 4 \times 2 - 6 = \\ & 10:2 \times 2 = & 10:5 \times 4 = & 2 \times 3:2 = \\ & 6:1 + 4 = & 7:7 + 6 = & 5:5 + 9 = \\ & 4:4 \times 6 = & 9:3:3 = & 9:3 + 3 = \end{array}$$

$$\begin{array}{llll} 74. & 4 \times ? = 8 & ? \times 5 = 10 & 10: ? = 5 & ? : 2 = 2 \\ & 3 \times ? = 9 & ? \times 2 = 4 & 10: ? = 2 & ? : 3 = 2 \\ & 2 \times ? = 6 & ? \times 3 = 6 & 8: ? = 4 & ? : 5 = 2 \\ & 6 \times ? = 6 & ? \times 4 = 8 & 6: ? = 2 & ? : 3 = 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{llll} 75. & ? : 7 = 1 & 8 = 2 \times ? & 4 = ? \times 2 & 3 = 9: ? \\ & ? : 4 = 2 & 6 = 3 \times ? & 6 = ? \times 2 & 2 = 6: ? \\ & ? \times 3 = 9 & 8 = 4 \times ? & 2 = ? : 3 & 3 = 6: ? \\ & ? : 5 = 2 & 4 = 2 \times ? & 2 = ? : 4 & 1 = 5: ? \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 76. & 10:2 - 4 + 3 = & 6:6 \times 3 \times 3 = & 2 \times 5 - 3 + 2 = \\ & 9:3 \times 2 - 5 = & 8 + 2:5 - 1 = & 7:7 + 6 - 2 = \\ & 4 \times 2 - 6 + 5 = & 3 \times 3:3 + 1 = & 8:2 \times 2 + 2 = \\ & 6:3 \times 2 + 3 = & 10:2 + 5 - 2 = & 3 \times 3 - 4 + 3 = \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 77. & 4:2 \times 3 + 4 = & 3 \times 3 + 1 - 9 = & 6:6 \times 3 + 2 = \\ & 8:4 + 4 + 4 = & 8:4 - 1 + 9 = & 10:2 - 3 + 2 = \\ & 10:5 + 2 \times 2 = & 6:3 \times 2 + 2 = & 8:8 + 9 - 3 = \\ & 8 + 2 - 3 - 5 = & 2 \times 5 - 3 + 2 = & 4 \times 2 + 1 - 7 = \end{array}$$

6. ՉՈՐՍ ԴՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ

$$\begin{array}{lll} 78. & 7 - (3 + 2) = & 6 + (7 - 4) = & 2 + (10 - 7) = \\ & 5 + (8 - 3) = & 6 - (4 + 1) = & 10 - (3 + 4) = \end{array}$$

- $3 \times (2+1) =$ $3 \times (7-4) =$ $4 \times (1 \times 1) =$
 $8 : (10-8) =$ $9 : (5-2) =$ $8 : (2 \times 2) =$
- 79.** $8 - (2+3) =$ $8 - (4+2) =$ $10 : (8-3) =$
 $4 + (8-6) =$ $2 + (6-3) =$ $3 \times (4-1) =$
 $6 : (10-7) =$ $9 : (10-7) =$ $5 \times (8-6) =$
 $2 \times (8-3) =$ $4 \times (10:5) =$ $6 : (7-4) =$
- 80.** $(9:3) - 2 =$ $(2 \times 5) - 4 =$ $(8:4) \times 3 =$
 $(5+3):4 =$ $(4+5):3 =$ $(10-6)+5 =$
 $(10-8) \times 4 =$ $(6:3) \times 2 =$ $(10:2) \times 2 =$
 $(10-5) \times 2 =$ $(9:3) \times 3 =$ $(8-5) \times 3 =$
- 81.** $3 + (7-4) =$ $4 + (9-6) =$ $9 - (2+5) =$
 $(2 \times 4) - 5 =$ $(4 \times 2) - 5 =$ $(9:3) + 6 =$
 $6 - (2+3) =$ $10 - (3+3) =$ $10 : (6:3) =$
 $2 \times 2 \times 2 =$ $4 \times (10:5) =$ $6 + (3:3) =$
- 82.** $9 - (8-3-2) =$ $10 - (8-3+1) =$
 $10 - (9-4+2) =$ $3 + (9-4-3) =$
 $10 - (7-1-4) =$ $8 - (7-3+2) =$
 $2 + (9-6-2) =$ $10 - (3 \times 2 - 4) =$
- 83.** $(9-5-2)+3 =$ $(3+4-5) \times 5 =$
 $(10-6+2)+2 =$ $(2 \times 5-6) \times 2 =$
 $(4+2+2):4 =$ $(7-3+6):5 =$
 $(8-6+4):3 =$ $(8:2+6):5 =$
- 84.** $(5 \times 2) - (3 \times 2) =$ $2 + (3 \times 2):4 =$
 $(9-6) \times (4:2) =$ $4 : (10-6-2) =$
 $9 - (4 \times 2) + 7 =$ $4:2 + (8:2) =$
 $(9:3) \times (6:2) =$ $10 - (9:3) - 4 =$
- 85.** $9 - (5:5) - 7 =$ $6 + (6:2) - 5 =$
 $(2 \times 4) + (8:4) =$ $(4 \times 2) - (9-3) =$
 $(3 \times 3) - (4 \times 2) =$ $(2 \times 4) - (10:5) =$
 $5 + (4:2) - 4 =$ $7 + (6:3) + 1 =$

- 86.** $10 - (8:4) + 1 =$ $(8-2):(4:2) =$
 $(10-4):(9-7) =$ $(6:3) + (8:4) =$
 $(3 \times 3) - (10:2) =$ $10 - (9:3) - 4 =$
 $5 + (8:2) - 8 =$ $(9:3) + (10:2) =$
- 87.** $(6:3) \times (10:5) \times (8:4) =$ $(3 \times 3) - (9-3) + (8:2) =$
 $(2:2) + (6:3) + (3 \times 2) =$ $(8:4) + (9:3) + 5 =$
 $(4 \times 2):(8:4) + (8:2) =$ $(10:5):(4:4) \times (6-4) =$
 $(6:2) + (8:2) - 5 =$ $(5 \times 2) - (10:2) \times (6:3) =$
- 88.** $10 - (8:4) + (7-5):(8:4) =$
 $(8:2) \times (4:2) - (9-3) =$
 $8 - 5 + (3 \times 2) - 7 + (10:2) =$
 $(2 \times 5) - (10:5) - 3 + 5 - 6 =$
- 89.** $(2 \times 3) + (2 \times 2) - (4 \times 2) - (7-6) =$
 $(10:5) + (9-2) - (2 \times 2) + (9-3) =$
 $(3 \times 3) - (5+2) + (8:4) - (6:2) =$
 $(4:2) + (9:3) - (2 \times 2) + (9-8) =$

Խ Ն Գ Ի Ր Ն Ե Ր

7. ԳՈՒՄԱՐՈՒՄՆ

- 90.** Արամը հօրից ստացաւ 4 ընկոյզ (կակալ կամ պոպօկ), մօրից—2: Ընդամենը քանի ընկոյզ ստացաւ Արամը:
- 91.** Վարժապետը ընծայեց մի աշակերտի 6 զրիչ, իսկ միւսին—3: Ընդամենը քանի զրիչ ընծայեց վարժապետը նրանց:
- 92.** Եղբայրը քաղեց ծառից 3 խնձոր, իսկ քույրը—4: Քանի խնձոր քաղեցին նրանք միասին:
- 93.** Ծառի վրայ նստած էին 4 կաշաղակ, նրանց հետ միացան—5: Ընդամենը քանի կաշաղակ էին նստած ծառի վրայ:

94. Մի նստարանի վրայ նստած են 2 աշակերտ, իսկ միւսի վրայ—5: Քանի աշակերտ են նստած երկու նստարանի վրայ:

95. Սուրենը մի գրպանումն ունէր 3 կոպէկ, իսկ միւս գրպանում—4: Ընդամենը քանի կոպէկ նա ունէր:

96. Մի ջլալի մէջ կար 3 փութ ալիւր, իսկ միւս ջլալի մէջ—7 փութ: Քանի փութ ալիւր կար երկու ջլալի մէջ:

97. Պարտիզում կան 4 տանձների և 4 խնձորենի: Քանի ծառ կայ պարտիզում:

98. Հայրս ջրագացը տարաւ երկու հակ ցորեն. ամեն մի հակը 5 փութ էր: Քանի փութ ցորեն հայրս տարաւ ջրագացը:

99. Սաթենիկը ծաղիկներից կապեց 4 փունջ, իսկ Զուշանիկը—6: Քանի փունջ կապեցին նրանք միասին:

100. Հայրը որդուն տւեց 7 կոպէկ, իսկ մայրը—2 կոպէկ: Ընդամենը քանի կոպէկ ստացաւ որդին:

101. Ազրիւրի մօտ կային 5 կով, նրանց հետ միացան 3 հատ: Քանի կով կար ազրիւրի մօտ:

102. Մի հորթարած արածացնում էր 7 հորթ, իսկ միւսը—3: Քանի հորթ էին արածացնում նրանք միասին:

103. Գիւղացին ծախեց մի սայլ խոտ 6 ուրլով, իսկ միւս սայլը—4 ուրլով: Ո՞րքան փող ստացաւ գիւղացին:

104. Ախոռում կապած են 4 սև և 5 սպիտակ ձիեր: Ընդամենը քանի ձի էր կապած ախոռում:

105. Սահակն ունի 4 տանձ, Աննան էլ նոյնքան: Քանի հատ տանձ ունեն նրանք միասին:

106. Գիւղացին առաջին օրը ճանապարհ անցաւ 3 վերստ, երկրորդ օրը—4 վերստ, իսկ երրորդ օրը—2 վերստ: Քանի վերստ ճանապարհ դնաց գիւղացին երեք օրում:

107. Եղբայրը 4 տարեկան է, իսկ քոյրը 2 տարով մեծ է: Քանի տարեկան է քոյրը:

108. Մի գրպանումն ունեմ 6 ընկոյզ, իսկ միւսում—3 ընկոյզ աւելի: Քանի ընկոյզ ունեմ միւս գրպանում:

109. Մարիամն ունի 5 զրիչ, իսկ Արտաշէսը—4 զրիչ

աւելի: Քանի զրիչ ունի Արտաշէսը:

110. Գիւղացին ունի 5 ոչխար և 5-ով աւելի կով: Քանի կով ունի գիւղացին:

111. Ալիւրով լի տոպրակը 6 փութ է, իսկ ցորենով լի տոպրակը 2 փութ աւելի է: Քանի փութ է ցորենով լի տոպրակը:

112. Գոմում կապած են 3 կով և 6-ով աւելի ձի: Քանի ձի է կապած գոմում:

113. Ճանճն ունի 6 ոտ. սարդն ունի ճանճից 2 ոտ աւելի, իսկ խեցգետինը—սարդից 2 ոտ աւելի: Քանի ոտ ունի խեցգետինը:

114. Արմենուհին գործեց 6 վերջօկ ժանեակ, Երանուհին—3 վերջօկ, իսկ Սրբուհին—1 վերջօկ: Ընդամենը որքան ժանեակ գործեցին նրանք միասին:

8. Հ Ա Ն Ո Ւ Մ Ն

115. Աստղիկն ունէր 7 խնձոր. 2 հատը նա կերաւ: Քանի խնձոր մնաց:

116. Ծառի վրայ նստած էին 6 ճնճղուկ. նրանցից 4 թռան: Քանի ճնճղուկ մնաց ծառի վրայ:

117. Մարիամը 8 ընկոյզ ընծայ ստացաւ, 3 հատը փուշ դուրս եկաւ: Քանի հատ լաւ ընկոյզ ունէր Մարիամը:

118. Կարասում կար 10 թունգի զինի, 4 թունգին ծախեցին: Քանի թունգի զինի մնաց:

119. Հանդում արածում էին 8 ձի. նրանցից 4-ը փախան տուն: Քանի ձի մնաց հանդում:

120. Գիւղացին ունէր 8 ոչխար. 5-ը ծախեց: Քանի ոչխար մնաց:

121. Վարդանի զգեստի վրայ 9 կոճակ կայ, 6 հատը կորաւ: Քանի կոճակ մնաց նրա զգեստի վրայ:

122. Իսկուհին ունէր 7 կոպէկ, 5 կոպէկը նա կորցրեց: Քանի կոպէկ մնաց:

123. 7 արշին կտորից կարեցին երկու շապիկ. մի

շապիկը դուրս եկաւ 4 արշինից: Քանի արշին կտոր
զնաց երկրորդ շապիկին:

124. Պետրոսը աջ ձեռի 2 մատը կտրել է դա-
նակով: Քանի մատ է մնացել անվնաս:

125. Հաւանոցում կային 9 հաւ. աղւէսը խեղտեց 5
հաւ: Քանի հաւ մնաց հաւանոցում:

126. Ներսէսն ունի 7 զրիչ. 5 հատը նա ընծայեց
Պետրոսին: Քանի զրիչ մնաց Ներսէսի մօտ:

127. Մեր ծաղկանոցի լայնութիւնը 10 արշին է,
իսկ բօստանինը—3 արշին պակաս: Քանի՞ արշին է բօս-
տանի լայնութիւնը:

128. Գիւղացին 10 ձու էր տանում քաղաք ծախել-
լու. ճանապարհին 4 հատը կտորւեց: Քանի ձու տա-
րաւ գիւղացին քաղաք:

129. Բօստանչին ունէր 9 զլուխ կաղամբ. 4 հատը
ծախեց: Քանի զլուխ կաղամբ մնաց:

130. Պարտիզում կային 8 ծառ. 6 հատը քամուց
կտորւեց: Քանի ծառ մնաց պարտիզում:

131. Վահանը ունէր 10 կոպէկ. 7 կոպէկի նա խա-
ղող գնեց: Քանի՞ կոպէկ մնաց նրա մօտ:

132. Վարժապետն ունէր 10 զրիչ. 5 հատը նա
բաժանեց աշակերտներին: Քանի՞ զրիչ մնաց նրա մօտ:

133. Պարտիզում կային 6 տանձենի, իսկ խնձորե-
նիները 2-ով պակաս էին: Քանի՞ խնձորենի կար պա-
տիզում:

134. Եղբայրն ունի 7 զրիչ, իսկ քոյրը—3: Քրոջ զրիչը
քանի՞սով է պակաս:

135. Տան բարձրութիւնը 9 արշին է, իսկ գոմինը—
6 արշին: Քանի արշինով տունը գոմից բարձր է:

136. Արշակի մի զրպանում կայ 8 կոպէկ, իս-
կ միւս զրպանում—3 կոպէկ պակաս: Քանի՞ կոպէկ կա-
միւս զրպանում:

137. Եղբայրը 9 տարեկան է, իսկ քոյրը—5: Քա-
նի տարով քոյրը եղբորից փոքր է:

138. Մի տախտակը 10 արշինէ, իսկ միւսը—7 ար-
շին: Ո՞րն է սրանցից կարճը և քանիսով է կարճ:

139. Կատուն ապրում է 10 տարի, իսկ նապաստակը
ապրում է կատուից 2 տարի պակաս. ճագարը ապրում
է նապաստակից 2 տարի պակաս, իսկ մուկը—3 տարի
նապաստակից պակաս: Քանի տարի է ապրում մուկը:

9. ԳՈՒՄԱՐՈՒՄՆ ԵՒ ՀԱՆՁՆՄՆ

140. Մայրը Արամին տւեց 3 տանձ, իսկ Մանեա-
կին—2 տանձ աւելի: Ընդամենը քանի տանձ տւեց
նրանց մայրը:

141. Տետրսին արժէ 6 կոպէկ, իսկ մատիտը—4
կոպէկ պակաս: Ի՞նչ արժեն երկուսը միասին:

142. Այգէպանը տնկեց 7 խնձորենի և 5-ով պա-
կաս տանձենի: Քանի ծառ տնկեց այգէպանը:

143. Մի օրավարից հնձեցին 5 դէզ խոտ, իսկ միւ-
սից—2 դէզ պակաս: Քանի՞ դէզ խոտ հնձեցին երկու
օրավարից:

144. Եղբայրն ունէր 6 զրիչ, իսկ քոյրը—3 զրիչ
պակաս: Քանի զրիչ ունեն նրանք միասին:

145. Պետրոսը հնձեց 4 խուրձ ցորեն, իսկ Պօղոսը
—2 խուրձ աւելի: Քանի խուրձ ցորեն հնձեցին նրանք
միասին:

146. Հայրը տւեց որդուն 7 կոպէկ, իսկ աղջկանը
—4 կոպէկ պակաս: Քանի՞ կոպէկ ստացան նրանք միա-
սին:

147. Մի նստաբանի վրայ նստած են 6 աշակերտ,
իսկ միւսի վրայ—3 աշակերտ պակաս: Քանի աշակերտ
են նստած երկու նստաբանի վրայ:

148. Գիւղացին ունէր 10 ոչխար. մէկի վրայ նա
ծախեց 6 ոչխար, իսկ միւսի վրայ—4 ոչխար պակաս:
Քանի ոչխար մնաց գիւղացու մօտ:

149. Աշակերտը գնեց մի մատիտ 5 կոպէկով և մի
տետրակ 3 կոպէկով. խանութպանին նա տւեց 10 կո-
պէկանոց: Քանի՞ կոպէկ նա խանութպանից յետ ստա-
ցաւ:

150. Հայրս ունէր 9 օրավար հոգ. 4 օրավարում

նա ցորեն ցանեց, 2 օրավարում — դարի: Քանի՞ օրավար հող մնաց առանց ցանելու:

151. Տանտիկինը ունէր 10 սագ. 2 սագը նա մորթեց, 3 հատը ծախեց և մի գոյգն էլ աղւէսը խեղդեց: Քանի՞ սագ մնաց տանտիկինոջ մօտ:

152. Հայկը մի ծառի տակից գտաւ 8 խնձոր, իսկ միւս ծառի տակից — 2 հատ. դրանցից 4 հատը նա կերաւ: Քանի՞ խնձոր մնաց նրա մօտ:

153. Գիւղացին տարաւ քաղաք 7 սպիտակ և 3 թուխ ոչխար. դրանցից 8 հատը նա ծախեց: Քանի՞ ոչխար մնաց գիւղացու մօտ:

154. Տիգրանը առաջին անգամ բռնեց 5 թիթեռ, երկրորդ անգամ — 3 թիթեռ պակաս, իսկ երրորդ անգամ 1 թիթեռ աւելի, քան երկրորդ անգամ: Ընդամենը քանի՞ թիթեռ բռնեց Տիգրանը:

155. Մի մշակը հնձեց 10 խուրձ ցորեն, երկրորդը — 4 խուրձ պակաս, իսկ երրորդը — 3 խուրձ երկրորդից պակաս: Քանի՞ խուրձ ցորեն հնձեց երրորդ մշակը:

156. Զամբիւղում կար 10 խնձոր. Հայկը վերցրեց 4 հատ, Ասողիկը — 3 հատ պակաս, իսկ Մանեակը — այնքան, որքան Հայկը: Քանի՞ խնձոր մնաց զամբիւղում:

157. Զուշանիկը 10 տարեկան է, Գոհարիկը 3 տարով նրանից փոքր է, իսկ Ասողիկը 2 տարով Գոհարիկից է փոքր: Քանի տարեկան է Ասողիկը:

158. Առաջին նոտարանի վրայ նստած են 2 աշակերտ, երկրորդի վրայ — 3 աշակերտ աւելի, իսկ երրորդի վրայ — 4-ով երկրորդից պակաս: Քանի՞ աշակերտ էր նրանց նստարանի վրայ:

159. Մի փնջի մէջ կային 3 մեխակ, 2 սպիտակ և 5 կարմիր վարդ. այդ փնջից 2 մեխակ և 3 վարդ փչացան: Քանի՞ ծաղիկ մնաց փնջի մէջ:

160. Պարտիզպանը աշնանը տնկեց 7 խնձորենի, իսկ գարնանը — 5 հատ պակաս: Ընդամենը քանի՞ ծառ նա տնկեց:

161. Երեք հոգի միասին 10 ֆունտ շաքար գնեցին.

առաջինը գնեց 5 ֆունտ, իսկ երկրորդը — 2 ֆունտ պակաս: Քանի ֆունտ շաքար գնեց երրորդը:

162. Բանուորն ունէր 9 ռուբլի. 3 ռուբլով նա կոշիկներ գնեց, իսկ 4 ռուբլով — վերարկու: Քանի՞ ռուբլի մնաց նրա մօտ:

163. Կոշկակարը կարեց առաջին շաբաթը 5 գոյգ կոշիկներ, իսկ երկրորդ շաբաթը — 3 գոյգ պակաս. այդ կոշիկներից 6 գոյգը նա ծախեց: Քանի՞ գոյգ կոշիկ մնաց նրա մօտ:

164. Հայրս վարձեց մի բանուոր 8 շաբաթով. 4 շաբաթում նա հաճար էր կասելու, 1 շաբաթում — ցորեն, իսկ մնացած ժամանակը դարի էր հնձելու: Քանի շաբաթում նա հնձելու էր զարին:

10. ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄՆ

165. Սուրէնը ունի 2 գրիչ, իսկ Լուսիկը — 2 անգամ աւելի: Քանի՞ գրիչ ունի Լուսիկը:

166. Գիւղացին ունի 2 կով և 3 անգամ աւելի ոչխար: Քանի՞ ոչխար ունի գիւղացին:

167. Մատիտն արժէ 3 կոպէկ, իսկ տետրակը — 3 անգամ աւելի: Ի՞նչ արժէ տետրակը:

168. Աշխէնը 2 տարեկան է, իսկ Լևոնը 5 անգամ մեծ է: Քանի տարեկան է Լևոնը:

169. Մի սաժէնը 3 արշին է: Քանի արշին է 2 սաժէնը:

170. Մի լօտը 3 մսխալ է: Քանի մսխալ է 2 լօտը:

171. Աղի ֆունտն արժէ 2 կոպէկ: Ի՞նչ արժէ 5 ֆունտ աղը:

172. Մշակը մի ամսում ստացաւ 4 ռուբլի: Ո՞րքան կստանայ նա 2 ամսում:

173. Հացի ֆունտն արժէ 2 կոպէկ: Ի՞նչ արժէ 4 ֆունտ հացը:

174. Ալիւրի փութն արժէ 3 ռուբլի, իսկ շաքարի փութը — 3 անգամ թանկ: Ի՞նչ արժէ շաքարի փութը:

175. Մի սենեակն ունի 4 պատուհան, իսկ երկրորդ սենեակը—2 անգամ աւելի: Քանի պատուհան ունի երկրորդ սենեակը:

176. Մի պատուհանը ունի 3 ապակի: Քանի ապակի ունի 3 պատուհանը:

177. Անահիտը դնեց 4 խնձոր, հատը 2 կոպէկով: Ո՞րքան փող ծախսեց նա:

178. Բրուտը մի օրում շինում է 2 փարշ: Քանի փարշ կարող է շինել նա 5 օրում:

179. Երևանը ունի 3 թերթ սպիտակ թուղթ և 3 անգամ աւելի մոխրագոյն թուղթ: Քանի թերթ մոխրագոյն թուղթ ունի Երևանը:

180. Մի նստարանի վրայ նստած են 2 աշակերտ: Քանի աշակերտ են նստած 5 նստարանի վրայ:

181. Առաջին նստարանի վրայ նստած են 4 աշակերտ, իսկ երկրորդ նստարանի վրայ—2 անգամ աւելի: Քանի աշակերտ է նստած երկրորդ նստարանի վրայ:

182. Մեր պարտիզում կայ 3 լորու ծառ, ամեն մի ծառի վրայ նստած են 3 ծիծեռնակ: Քանի ծիծեռնակ էր նստած երեք ծառի վրայ:

183. Նարինջի հատն արժէ 5 կոպէկ: Ինչքան կարժենայ 2 հատ նարինջը:

184. Մի արշին մահուղն արժէ 2 ռուբլի, իսկ մի արշին մախմուրը—4 անգամ թանկ: Ո՞րքան արժէ մի արշին մախմուրը:

11. ԲԱԺԸՆՈՒՄՆ

185. Տետրակն արժէ 6 կոպէկ, իսկ մատիտը—2 անգամ պակաս: Ի՞նչ արժէ մատիտը:

186. Ալիւրի ֆունտն արժէ 6 կոպէկ, իսկ աղի ֆունտը—3 անգամ պակաս արժէ: Ի՞նչ արժէ աղի ֆունտը:

187. Համի ծառի բարձրութիւնը 10 սաժէն է, իսկ խնձորենու բարձրութիւնը 5 անգամ պակաս է: Քանի սաժէն է խնձորենու բարձրութիւնը:

188. Մարիամը 10 տարեկան է, իսկ Գալուստը 2 անգամ փոքր է: Քանի տարեկան է Գալուստը:

189. Դիւղացին մի օրում կասեց 10 փութ ցորեն, իսկ երկրորդ օրը 2 անգամ պակաս կասեց: Քանի փութ ցորեն կասեց նա երկրորդ օրը:

190. Մախմուրի արշինը արժէ 6 ռուբլի, իսկ մահուղին—2 անգամ պակաս: Ի՞նչ արժէ մահուղի արշինը:

191. 10 փութ դարին ածեցին 5 հաւասար տոպրակներում: Քանի փութ դարի մտաւ ամեն մի տոպրակում:

192. Հայրս գնեց 9 արշին մահուղ չուխացւի համար, իսկ արխալուխի համար 3 անգամ պակաս: Քանի արշին արխալուխացու գնեց հայրս:

193. Մահուղի արշինը արժէ 4 ռուբլի: Քանի արշին մահուղ կարելի է գնել 8 ռուբլով:

194. Տետրակն արժէ 5 կոպէկ: Քանի տետրակ կարելի է գնել 10 կոպէկի:

195. Դասարանում կայ 10 աշակերտ. ամեն մի նըստարանի վրայ նստած են 2 հոգի: Քանի նստարան կայ դասարանում:

196. 6 արշին կտաւից գուրս եկաւ 2 շապիկ: Քանի արշին կտաւ գնաց ամեն մի շապիկին:

197. Մեր տանը կար 9 ֆունտ շաքար, ամեն մի շաքարում գործածեցինք 3 ֆունտ: Քանի շաքարում վերջացրինք բոլոր շաքարը:

198. Պօղոսը ունի 9 գրիչ, իսկ Պետրոսը—3: Պօղոսի գրիչը քանի անգամ աւելի է Պետրոսի գրիչներից:

199. Չաքարի փութը 8 ռուբլի է, իսկ ալիւրի փութը—2 ռուբլի: Քանի անգամ պակաս արժէ ալիւրի փութը շաքարից:

200. Արտաշէսը 10 տարեկան է, իսկ Ջուշանիկը—5 տարեկան: Քանի անգամ Ջուշանիկը փոքր է Արտաշէսից:

201. 4 երեխայ 8 ձմեռուկ գնեցին: Քանի ձմեռուկ ստացաւ ամեն մէկը:

202. Մեր պարտիզում կայ 9 կերասիների և 3 անգամ պակաս սալորենի: Քանի սալորենի կայ մեր պարտիզում:

203. Սաժէնն ունի 7 ոտնաչափ: Սաժէնի ո՞ր մասն է

կազմում մի ոտնաչափը:

204 Քանի որ մեզ բաւական է 10 կոպէկը, եթէ օրական ծախսելու լինինք 2 կոպէկ:

12. 200Մ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ

205 Հաքարի փութը 10 ուրբի է, իսկ ալիւրի փութը 5 անգամ պակաս է: Ո՞րքան արժէ ալիւրի փութը:

206 Վահանը ունէ 6 զրիշ, իսկ Գէորգը—2: Քանի անգամ Վահանի զրիշը աւելի է Գէորգի զրիշներից:

207 Ես գնեցի 10 կոպէկով՝ մի տետրակ, մի զրիշ և մի մատիտ: Տետրակն արժէ 6 կոպէկ, մատիտը—2 անգամ պակաս: Ի՞նչ արժէ զրիշը:

208 Մեր պարտիզում կայ 2 սալորենի և 3 անգամ աւելի կերասենի: անի ծառ կայ պարտիզում:

209 Գոհարիկը 6 տարեկան է, իսկ Աստղիկը 3 անգամ փոքր է: Քանի տարով Գոհարիկը մեծ է Աստղիկից:

210 Մկրտիչը մի ծառից քաղւոյց 7 տանձ, իսկ միւս ծառից—3 հատ. բոլոր տանձը երկ-երկու հատ բաժանեց իր քոյրերին. Քանի քոյր ունէր Մկրտիչը:

211 Մի գրպանումս կայ 10 ընկոյզ, իսկ միւսում—5 անգամ պակաս: Առաջին գրպանիս ընկոյզը քանի տով աւել է երկրորդից:

212 Սարգիսն ունի 6 կոպէկ, իսկ Վարդանը—4 կոպէկ. նրանք գնեցին 5 խնձոր: Քանի կոպէկ արժէ ամեն մի խնձորը:

213 Դասարանում կային 2 աղջիկ և 8-ով աւելի տղայ: Քանի անգամ աղջկերբը պակաս էին տղաներից:

214 Մշակը ամսական ստանում է 3 ուրբի. 3 ամսւայ ռոճիկից նա 5 ուրբին ուղարկեց զիւր իր ծնողներին, իսկ մնացած փողով նա գնեց իր համար զգեստ: Ո՞րքան փող ծախսեց նա զգեստի վրայ:

215 Երկու աղջիկ միասին քաղեցին 8 խնձոր. նրանցից մէկը քաղեց 2 խնձոր աւելի: Քանի խնձոր քաղեց ամեն մէկը:

216 Պղնձագործն ունէր 10 ֆունտ պղինձ, որից նա շինեց 5 ֆունտանոց կաթսաներ և ծախեց հատը 3 ուրբով: Ո՞րքան փող ստացաւ նա:

217 Հաքարի փութն արժէ 6 ուրբի, ալիւրի փութըն արժէ 3 անգամ պակաս, իսկ մսի փութն արժէ 4 ուրբով: աւելի ալիւրից: Ի՞նչ արժէ մսի փութը:

218 Սեղրակը 9 տարեկան է, Նազիկը 3 անգամ փոքր է, իսկ Ռուբէնը 5 տարով մեծ է Նազիկից: Քանի տարեկան է Ռուբէնը:

219 Մի ծառի վրայ կայ 4 խնձոր, իսկ միւսի վրայ—6 խնձոր. 2 երեխայ քաղեցին այդ խնձորները և հաւասար բաժանեցին: Քանի խնձոր ստացաւ ամեն մէկը:

220 Հայրս փեթակից հանեց 10 ֆունտ մեղր. հինգերորդ մասը նա պահեց մեզ համար, իսկ մնացածը ծախեց: Քանի ֆունտ մեղր ծախեց հայրս:

221 Տիգրանը գնեց 2 ֆունտ աղ և 2 ֆ. նաւթ. աղի ֆունտը 2 կոպէկ է, իսկ նաւթինը—3 կոպէկ: Ո՞րքան փող ծախսեց նա:

222 Գիւղացին 4 ձու ծախեց, հատը 2 կոպէկով. այդ փողերից նա 3 կոպէկի մեխ գնեց, իսկ մնացածով շաքար: Քանի կոպէկի շաքար գնեց զիւղացին:

223 Տանտիկինը գնեց 3 մոմ, հատը 2 կոպէկով և տւեց խանութպանին տասը կոպէկանոց: Քանի կոպէկ յետ ստացաւ տանտիկինը:

224 Դարբինն ունէր 5 կտոր երկաթ. ամեն մի կտորից 2 թի շինեց. այդ թիերից նա 3 հատը ծախեց, իսկ 4 հատը փոխեց ցորենով: Քանի հատ թի մնաց նրա մօտ:

225 Երկու կին միասին գնեցին 10 փայտէ զղալ. նրանցից մէկը 4 հատ պակաս ստացաւ: Քանի զղալ ստացաւ ամեն մէկը:

226 Ծառան ամսական ստանում էր 5 ուրբի, 2 ամիս ծառայելուց յետոյ նա իր տիրոջից ստացաւ 6 ուրբի փող և մի վերաբերու: Ո՞րքան արժէր այդ վերաբերուն:

227 Մի մարդ 4 փութ նաւթ գնեց, փութը 2 ուրբով և տւեց խանութպանին 2 հատ 5 ուրբիանոց ոսկի: Քանի ուրբի նա խանութպանից յետ ստացաւ:

228 Վաճառականը գնեց 10 արկղ մոմ. մի գնողին նա ծախեց բոլոր մոմերի մի հինգերորդ մասը, իսկ միւսին մնացած մոմերի կէսը: Քանի արկղ մոմ մնաց վաճառականի մօտ:

229 Գիւղացին ունէր 7 ձի. 2 զոյգը լծեց կառքում, իսկ մնացած ձիերը մնացին ախոռում: Քանի՞ ձի մնաց ախոռում կապած:

230 Դաւրբինն ունէր 10 ֆունտ երկաթ: 4 ֆունտ երկաթից նա շինեց մի կացին, իսկ մնացածից—3 միատեսակ մուրճ: Քանի՞ ֆունտ երկաթից շինեց նա ամեն մի մուրճը:

231 Գիւրքն ունի 10 թերթ. աշակերտը առաջին օրը կարդաց 2 թերթ, իսկ մնացած օրերը կարդաց օրական 4 թերթ: Քանի՞ օրում կարդաց նա ամբողջ գիրքը:

232 Թիթեղազօրծն ունէր երկու թերթ թիթեղ. մէկը 3 ֆունտ էր, իսկ միւսը—7. այդ թիթեղներից ջրամաններ շինեց, ամեն մէկը 2 ֆունտից: Քանի՞ ջրաման նա շինեց:

233 Մի գիւղացի պարտ էր իր հարեանին 10 փութ ցորեն. նա տւեց իր պարտատիրոջ 2 տոպրակ, որի ամեն մէկում կար 2 փութ ցորեն: Քանի՞ փութ ցորեն նա դարձեալ պարտ մնաց:

III. ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՏՃՄՆԵԱԿՆԵՐՈՎ ՀԵՐԻՐԻ ԶՐՋԱՆՈՒՄ

1. ԳՈՒՄԱՐՈՒՄՆ

234.	10+10=	50+10=	90+10=	80+10=
	20+10=	60+10=	70+10=	60+10=
	30+10=	70+10=	50+10=	40+10=
	40+10=	80+10=	30+10=	20+10=

235.	10+20=	50+20=	10+30=	50+30=
	20+20=	60+20=	20+30=	60+30=
	30+20=	70+20=	30+30=	70+30=
	40+20=	80+20=	40+30=	20+20=

236.	10+30=	50+30=	30+50=	20+60=
	20+40=	60+40=	40+50=	30+60=
	30+30=	10+50=	50+50=	40+60=
	40+40=	20+50=	10+60=	50+50=

237.	10+30=	50+30=	10+40=	50+40=
	20+30=	60+30=	20+40=	60+40=
	30+30=	70+30=	30+40=	40+40=
	40+30=	30+30=	40+40=	30+40=

238.	10+70=	20+80=	30+30=	20+20=
	20+70=	10+90=	20+70=	40+40=
	30+70=	30+20=	10+80=	30+30=
	10+80=	40+50=	50+30=	50+50=

239.	10+10+20=	20+40+30=	40+40+20=
	20+20+30=	20+10+30=	70+20+10=
	30+30+40=	30+10+40=	80+10+10=
	10+20+30=	10+50+10=	60+30+10=

240 Վաղինակը և Գուրգէնը գնացին անտառ սունկ ժողովելու: Վաղինակը գտաւ 10 սունկ, իսկ Գուրգէնը — 20 հատ: Ընդամենը քանի՞ հատ սունկ նրանք ժողովեցին:

241 Գիւղացին գնեց մի կով 20 ուրբով և մի ձի 30 ուրբով: Ընդամենը որքան փող նա ծախսեց:

242 Հանդու՛ արածում էին 30 սպիտակ և 20 սև ոչխարներ: Ընդամենը քանի ոչխար էր արածում հանդումը:

243 Այգէպանը մի խնձորենուց քաղեց 30 խնձոր, իսկ միւսից — 40: Քանի խնձոր քաղեց նա երկու ծառից:

244 Խաչիկը մի զրպանումն ունի 50 կոպէկ, իսկ միւսում — 40: Ընդամենը քանի՞ կոպէկ նա ունի:

245 Գեղամը հնձեց և կապեց 40 խուրձ, իսկ նրա հայրը — 20 խուրձ աւելի: Քանի խուրձ հնձեց և կապեց Գեղամի հայրը:

246 Գիւղացին ունէր 60 փութ ցորեն և 30 փութ աւելի գարի: Քանի՞ փութ գարի ունէր նա:

247 Պարտիզպանը մի մարդից քաղեց 70 վարունդ, իսկ միւս մարդից — 30 հատ աւելի: Քանի վարունդ քաղեց նա միւս մարդից:

248 Դարու փութն արժէ 60 կոպէկ, իսկ ցորենի փութը — 30 կոպէկ աւելի: Ո՛րքան արժէ մի փութ ցորենը:

249 Մրգավաճառը ծախեց 20 խնձոր և 70-ով աւելի տանձ: Քանի՞ տանձ ծախեց նա:

250 Նւարդի մայրը 30 տարեկան է, իսկ հայրը 10 տարով մեծ է: Քանի տարեկան է նւարդի հայրը:

251 Մեր կովը մի տարում կերաւ 70 փութ խոտ, իսկ ձին — 20 փութ աւելի: Քանի՞ փութ խոտ կերաւ ձին մի տարում:

252 Տանտիկինը գնեց 20 կոպէկի ալիւր, 30 կոպէկի միս և 40 կոպէկի իւղ: Ո՛րքան փող ծախսեց տանտիկինը:

253 Ճանապարհորդը առաջին օրն անցաւ 30 վերստ, երկրորդ օրը — 10 վերստ, իսկ երրորդ օրը — 40 վերստ: Քանի վերստ տարածութիւն անցաւ նա երեք օրում:

254 Մրգավաճառը առաջին օրը ծախեց 40 նարինջ, իսկ երկրորդ օրը — 10 հատ աւելի: Քանի նարինջ ծախեց նա երկու օրում:

2. ՀԱՆՈՒՄՆ

255. $20-10=$ $60-10=$ $30-20=$ $70-20=$
 $30-10=$ $70-10=$ $40-20=$ $80-20=$
 $40-10=$ $80-10=$ $50-20=$ $90-20=$
 $50-10=$ $90-10=$ $60-20=$ $100-20=$

256. $40-30=$ $80-30=$ $60-40=$ $60-50=$
 $50-30=$ $90-30=$ $70-40=$ $70-50=$
 $60-30=$ $100-30=$ $80-40=$ $80-50=$
 $70-30=$ $50-40=$ $90-40=$ $90-50=$

257. $70-60=$ $80-70=$ $100-80=$ $80-70=$
 $80-60=$ $90-70=$ $100-90=$ $90-40=$
 $90-60=$ $100-70=$ $100-50=$ $60-30=$
 $100-60=$ $90-80=$ $100-40=$ $50-20=$

258. $40-20=$ $70-40=$ $30-50=$ $80-80=$
 $60-30=$ $50-30=$ $70-20=$ $60-20=$
 $80-40=$ $90-20=$ $50-40=$ $90-40=$
 $30-10=$ $80-60=$ $90-30=$ $60-60=$

259 Գիւղացի կինը ունէր 40 ձու. 20 հատը ծախեց: Քանի ձու մնաց նրա մօտ:

260 Անտօնը ունէր 50 կաղին. 30 հատը փուչ դուրս եկան: Քանի հատ լաւ կաղին ունէր Անտօնը:

261 Կարասում կար 60 թունգի զինի. 20 թունգին ծախեցին: Քանի թունգի զինի մնաց կարասում:

262 Աշակերտն ունէր 70 կոպէկ. 50 կոպէկով նա մի զիւր գնեց: Քանի կոպէկ մնաց նրա մօտ:

263 Մրգավաճառն ունէր 80 նարինջ. 40 հատը ծախեց: Քանի նարինջ մնաց նրա մօտ:

264 Արշաւիրի հայրը 50 տարեկան է, իսկ մայրը 10 տարով փոքր է: Քանի տարեկան է նրա մայրը:

265 Մեր պարտիզում կայ 60 սալորենի և 20-ով պակաս թզենի: Քանի թզենի կայ մեր պարտիզում:

266 Կալաժատէրն ունէ 80 զեսեատին վարելահող և 30 զեսեատին պակաս անտառ: Քանի զեսեատին անտառ ունէ կալաժատէրը:

267 Մի զիւղացին ունէր 90 ոչխար, իսկ միւսը—30 ոչխար պակաս: Քանի ոչխար ունէր երկրորդ զիւղացին:

268 Պապս 90 տարեկան է, իսկ հայրս—50: Քանի տարով պապս մեծ է հօրիցս:

269 Ձկնորսը բռնեց 80 տառեղ ձուկ և 40 իշխան: Քանիսով տառեխն աւելի էր իշխանից:

270 Կալաժատէրը ունէր 70 կով և 30 ձի: Քանիսով կովերն աւելի էին ձիերից:

271 Սաթենիկը ունէ 90 սալոր, իսկ Հայկանուշը—60: Սրանցից ով աւելի սալոր ունէ և քանիսով աւելի:

272 Հանդում արածում էին 80 ոչխար, 20-ով պակաս այծ և այծերից 40-ով պակաս եզ: Քանի եզ էր արածում:

273 Բաղէն ապրումէ 100 տարի, ձին 40 տարի, իսկ եղը—20 տարի: Սրանցից ով աւելի երկար է ապրում և քանի տարով:

3. ԳՈՒՄԱՐՈՒՄՆ ԵՒ ՀԱՆՈՒՄՆ

274. 40+10-20=	70+30-40=	70+20-50=
50+30-40=	60+40-50=	80+20-40=
20+50-30=	80+20-70=	70+30-90=
40+20-10=	90+10-40=	90+10-80=

275. 90-20+10=	80-40+50=	90-10+30=
80-60+30=	90-50+20=	100-50+40=
40-30+50=	50-30+60=	90-80+30=
30-20+70=	40-20+70=	10-60+20=

276. 20+30-40=	40+20-10=	50+10-40=
60-50+40=	50-30+10=	70-50+30=
10+70-50=	60+20-50=	40+30-20=
50-30+20=	100-90+50=	100-80+40=

277. 10+20+30-10=	100-40+20-70+50=
80-10-40+20+10=	90-30+40-80+70=
90-30-20-30+50=	40+50-60+70-80=
100-70+40-20+40=	90-60+50-40+30=

278 Գիւղացին ունէր 20 սև և 30 սպիտակ ոչխարներ. այդ ոչխարներից 40 հատը ծախեց: Քանի ոչխար մնաց նրա մօտ:

279 Այգէպանը տնկեց 70 սալորենի և 50-ով պակաս ծիրանի: Քանի ծառ տնկեց այգէպանը:

280 Քթոցում կար 80 տանձ. Հայկակը վերցրեց 20 հատ, Արմենուհին նրանից—10 հատ պակաս, իսկ Հրատը այնքան, որքան Հայկակը: Քանի տանձ մնաց քթոցում:

281 Հայրս զնեց մի կով, մի ձի և մի հորթ: Կովն արժէ 30 ուրլի, ձին—30 ուրլի աւելի, իսկ հորթը ձիուց 50 ուրլով պակաս: Որքան արժէր ձին և որքան հորթը:

282 Պահարանի առաջին դարակի վրայ կան 40 զիւղ, երկրորդի վրայ—10 զիւղ աւելի, իսկ երրորդի վրայ—20 հատ երկրորդից պակաս: Ընդամենը քանի զիւղ կայ պահարանում:

283 Բրուտը շինեց 100 փարչ, որոնցից 10 հատը այրելիս կոտրւեց, 20 հատը ծախեց, իսկ 30 հատը փոխեց ցորենի հետ: Քանի փարչ մնաց նրա մօտ:

284 Գիւղացին խուզելու էր 90 ոչխար. առաջին օրը խուզեց 20 ոչխար, երկրորդ օրը—40 հատ աւելի, իսկ երրորդ օրը—մնացած ոչխարները: Քանի ոչխար խուզեց զիւղացին երրորդ օրը:

285 Աշակերտն ունէր 80 կոպէկ. 30 կոպէկով նա մի այրբենարան զնեց և 20 կոպէկի էլ թուղթ: Որքան փող մնաց նրա մօտ:

286 Մի մարդ 30 կոպէկի հաղող զնեց, 50 կոպէկի

դեղձ և մրգավաճառին տւեց մի ռուբլիանոց: Քանի կոպէկ նա յետ ստացաւ մրգավաճառից:

287 Մենք ունենք երեք օրավար վարելահող. առաջին օրավարի լայնութիւնը 70 սաժէն է, երրորդինը—20 սաժէն աւելի, իսկ երրորդինը—30 սաժէն երկրորդից պակաս: Որքան լայնութիւն ունէ երրորդ օրավարը:

288 Դարբինն ունէր 80 մանգաղ. մի զիւրում նա ծախեց 50 մանգաղ, երկրորդում—40 հատ պակաս, իսկ մնացած մանգաղները փոխեց ալիւրով: Քանի մանգաղ փոխեց նա ալիւրով:

289 Մրգավաճառն ունէր մի կողովում 20 խնձոր, իսկ միւսում—30 հատ աւելի. այդ խնձորներից ծախեց մէկին—30 հատ, իսկ միւսին—20 հատ աւելի: Քանի խնձոր մնաց նրա մօտ:

290 Վահանի հայրը առաջին մարզից քաղեց 70 վարունգ, երկրորդից—20 հատ աւելի, իսկ երրորդից—30 հատ առաջինից պակաս: Քանի վարունգ քաղեց նա երրորդ մարզից:

4. ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄՆ

291.	$10 \times 2 =$	$50 \times 2 =$	$10 \times 4 =$	$10 \times 6 =$
	$20 \times 2 =$	$10 \times 3 =$	$20 \times 4 =$	$10 \times 7 =$
	$30 \times 2 =$	$20 \times 3 =$	$10 \times 5 =$	$10 \times 8 =$
	$40 \times 2 =$	$30 \times 3 =$	$20 \times 5 =$	$10 \times 9 =$

292.	$2 \times 10 =$	$2 \times 50 =$	$4 \times 10 =$	$6 \times 10 =$
	$2 \times 20 =$	$2 \times 10 =$	$4 \times 20 =$	$7 \times 10 =$
	$2 \times 30 =$	$3 \times 20 =$	$5 \times 10 =$	$8 \times 10 =$
	$2 \times 40 =$	$3 \times 30 =$	$5 \times 20 =$	$9 \times 10 =$

293.	$10 \times 4 =$	$10 \times 5 =$	$30 \times 3 =$	$10 \times 10 =$
	$5 \times 10 =$	$7 \times 10 =$	$4 \times 20 =$	$20 \times 5 =$
	$20 \times 4 =$	$10 \times 8 =$	$40 \times 2 =$	$50 \times 2 =$
	$3 \times 30 =$	$5 \times 10 =$	$2 \times 40 =$	$5 \times 20 =$

294.	$20 \times 3 + 20 =$	$20 \times 5 - 40 =$	$20 \times 4 + 20 =$
	$30 \times 2 + 30 =$	$20 \times 3 + 40 =$	$60 \times 1 + 40 =$

$20 \times 4 - 20 =$	$10 \times 5 + 50 =$	$20 \times 2 + 20 =$
$30 \times 3 - 60 =$	$50 \times 2 - 50 =$	$30 \times 3 - 70 =$

295 Որդին 10 տարեկան է, իսկ հայրը 4 անգամ ներանից մեծ է: Քանի տարեկան է հայրը:

296 Խորէնը բռնեց 30 թիթեռ, իսկ Արսէնը նրանից—2 անգամ աւելի: Քանի թիթեռ բռնեց Արսէնը:

297 Մայրը իր աղջկայ համար գնեց երկու թաշկինակ. մէկը արժէր 20 կոպէկ, իսկ միւսը 3 անգամ աւելի: Որքան արժէր երկրորդ թաշկինակը:

298 Խոհարարուհին գնեց 10 ֆունտ միս, ֆունտը 10 կոպէկով: Որքանով գնեց նա բոլոր միսը:

299 Զաքարի ֆունտն արժէ 20 կոպէկ: Որքան կարժենայ 4 ֆունտ շաքարը:

300 6 կին քաղհան էին անում դղումի մարգերը. նրանցից ամեն մէկը քաղհանեց 10 մարդ: Քանի մարդ քաղհանեցին նրանք միասին:

301 Մի արասին 20 կոպէկ է: Քանի կոպէկ է 5 արասին:

302 Պայտառն ունէր 9 կտոր երկաթ. ամեն մի կտորից նա շինեց 10 հատ պայտ: Քանի պայտ շինեց նա բոլոր երկաթից:

303 Հայրը գնեց իր որդու համար 4 զիրք, հատը 20 կոպէկով: Որքանով գնեց նա բոլոր զրքերը:

304 Տանտիկինը գնեց 20 ֆունտ ալիւր, ֆունտը 5 կոպէկով: Որքան վճարեց նա 20 ֆունտ ալիւրին:

305 Դիւղացու կինը կողովում դարսեց 4 տասնեակ ձու, իսկ միւս կողովում—5 տասնեակ. բոլոր ձւերից 80 հատը նա ծախեց: Քանի ձու մնաց նրա մօտ:

5. ԲԱԺԱՆՈՒՄՆ

306.	$20:10 =$	$60:10 =$	$40:20 =$	$90:30 =$
	$30:10 =$	$70:10 =$	$60:20 =$	$80:40 =$
	$50:10 =$	$80:10 =$	$80:20 =$	$100:50 =$
	$50:10 =$	$90:10 =$	$60:30 =$	$100:20 =$

$$\begin{array}{llll}
 307. & 20:2= & 30:3= & 80:4= \\
 & 40:2= & 60:3= & 50:5= \\
 & 60:2= & 90:3= & 60:6= \\
 & 80:2= & 40:4= & 70:7=
 \end{array}$$

$$\begin{array}{llll}
 308. & 80:4= & 90:9= & 80:20= \\
 & 60:3= & 90:30= & 80:40= \\
 & 70:7= & 40:10= & 60:30= \\
 & 50:5= & 40:4= & 40:20=
 \end{array}$$

$$\begin{array}{llll}
 309. & (40 \times 2):1= & (10 \times 6):3= & (60:3) \times 4= \\
 & (30 \times 2):6= & (50 \times 2):20= & (90:3) \times 2= \\
 & (20 \times 5):2= & (40 \times 2):20= & (60:6) \times 8= \\
 & (50 \times 2):5= & (40:2) \times 3= & (70:7) \times 5=
 \end{array}$$

310 Աշակերտը գնեց 2 այրբենարան և գրավաճառին վճարեց 40 կոպէկ: Որքան արժէր ամեն մի այրբենարանը:

311 Նւարդը քաղեց 60 ծաղիկ, իսկ Յասմիկը 3 անգամ պակաս: Քանի ծաղիկ քաղեց Յասմիկը:

312 Գիւղացին ծախեց մի սագ և մի հաւ, սագը ծախեց 80 կոպէկով, իսկ հաւը—2 անգամ էժան: Որքանով ծախեց նա հաւը:

313 Ցանտիկինը գնեց 3 ֆունտ իւղ և վճարեց 90 կոպէկ: Որքան արժէր իւղի մի ֆունտը:

314 Կալաժատէրն ունէր 60 հաւ և 2 անգամ պակաս հնդկահաւ: Քանի հնդկահաւ ունէր կալաժատէրը:

315 Մեղաբոյժը 7 փեթակից հանեց 70 ֆունտ մեղր: Քանի ֆունտ մեղր հանեց նա ամեն մի փեթակից:

316 Պապը 80 տարեկան է, իսկ թոռը 8 անգամ նրանից փոքր է: Քանի տարեկան է թոռը:

317 Հայրս ունէր 90 փութ զետնախնձոր: 30 փութը պահեց, իսկ մնացած ծախեց: Բոլոր զետնախնձորի ո՞ր երորդ մասը նա պահեց:

318 Փողոցի երկարութիւնը 80 սաժէն է, մի քառորդ մասը սալապատակեցին քարով: Քանի սաժէն տեղ սալապատակեցին:

319 Դպրոցում սովորում էին 80 աշակերտ և 40 աշակերտուհի: Քանի անգամ աշակերտները աւելի էին աշակերտուհիներից:

320 Քանի փութ է 80 ֆունտը:

321 Պապը 70 տարեկան է, իսկ թոռը—7 տարեկան: Քանի անգամ թոռը փոքր է պապից:

6. ՉՈՐՍ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ.

$$\begin{array}{lll}
 322. & (60:6) \times 7= & (50 \times 2):20= \\
 & (90:30) \times 20= & (40 \times 2):4= \\
 & 30+(30 \times 2)= & 70-(80:2)= \\
 & 40+(60:3)= & 20-(100:5)=
 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll}
 323. & 100-(80:4)+10= & (80-20):(40:2)= \\
 & (100-40):(90-70)= & (60:3)+(80:4)= \\
 & (30 \times 3)-(100:2)= & 100-(90:3)-40= \\
 & 50+(80:2)-20= & (90:3)+(100:2)=
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 324. \quad (90:3) \times (40:20) - (10 \times 4) = \\
 (40 \times 2) - (70-30) + (20 \times 2) = \\
 (20 \times 4) + (10 \times 2) - (90:3) = \\
 (30 \times 2) + (100:5) - (40:4) =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 325. \quad (60:3) - (90:9) + (100:5) = \\
 (80:4) + (60:3) - (90:3) = \\
 (20 \times 4) - (100:2) + (20 \times 3) = \\
 (100:5) + (90:3) + (40:4) =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 326. \quad (10 \times 8) + (20 \times 2) - (60-40) = \\
 (40:2) + (10 \times 3) + (40:2) - (90:9) = \\
 (70:7) + (80:2) + (100-90) - (100-50) = \\
 (50 \times 2) - (70-40) - (80:4) - (60:2) =
 \end{array}$$

327 Գիւղացին ծախեց 2 կով, հատն 30 ուլբլով, մի ձի 30 ուլբլով և մի հորթ 10 ուլբլով: Ստացած փողերով նա մի գոյգ ձի գնեց: Որքան արժէր մի եզր:

328 Դարբինը գնեց 3 հատ հին գերանդի, հատը 20 կոպէկով. այդ գերանդիններից նա շինեց 9 հատ դանակ և ծախեց հատը 10 կոպէկով: Որքան փող նա վաստակեց:

329 Տանտիկինը գնեց 3 թէյի գդալ, հատը 20 կոպէկով և մի քանի բաժակ, հատը 10 կոպէկով. բոլոր գդալների համար նա վճարեց 20 կոպէկ աւելի, քան բոլոր բաժակների: Քանի բաժակ գնեց տանտիկինը:

330 Գիւղացին ունէր մի ուռլի, նա գնեց 3 թի, հատը 20 կոպէկով, մի հատ ջրաման 10 կոպէկով, իսկ մնացած փողերով—մի հատ մանդաղ: Քանիսով գնեց նա այդ մանդաղը:

331 Դարեգինի պապը 80 տարեկան է, հայրը 2 անգամ փոքր է, իսկ ինքը Դարեգինը 4 անգամ հօրից փոքր է: Քանի տարեկան է Դարեգինը:

332 Հայրս հնձեց 100 խուրձ. առաջին օրը կասեցինք կէսը, իսկ երկրորդ օրը—մնացածի հինգերորդ մասը: Քանի խուրձ մնաց չկասած:

333 Տանտիկինը գնեց 80 ֆունտ հոն. ամեն մի 8 ֆունտին նա վճարեց 10 կոպէկ: Որքանով գնեց նա այդ հոնը:

334 Գիւղացին ծախեց 3 կով, հատը 20 ուռլով և 2 դէզ խոտ, դէզը 10 ուռլով: Ստացած փողերով գնեց մի զոյգ ձի: Որքան արժէր ամեն մի ձին:

335 Դարբինը մէկ ու կէս փութ երկաթից շինեց մի քանի եղաններ, ամեն մէկը 10 ֆունտ: Քանի եղան նա շինեց:

336 Դպրոցն ունի երեք բաժանմունք. առաջին բաժանմունքում կայ 40 աշակերտ, երկրորդում—2 անգամ պակաս, իսկ երրորդում—6 անգամ պակաս, քան առաջին և երկրորդում միասին: Քանի աշակերտ կար երրորդ բաժանմունքում:

337 Զիթածախը ամեն մի 4 փութ ձէթը գնում էր 20 ուռլով, իսկ ծախում փութը 40 ուռլով: Որքան կը վաստակի նա 8 փութ ձէթից:

338 Պղնձագործն ունէր 10 թերթ պղինձ, ամեն մէկը 9 ֆունտ ծանրութեան. բոլոր պղինձի մի երրորդ մասից նա 10 թաբախ շինեց, իսկ մնացածի կէսից—3 հատ ինքնաեռ: Որքան էր ամեն մի թաբախի և ինքնաեռի քաշը:

339 Մրգավաճառն ունէր 100 ձմերուկ. բոլոր ձմերուկների մի հինգերորդական մասը ծախեց մէկին, իսկ կէսը՝ միւսին: Քանի ձմերուկ մնաց նրա մօտ:

340 Տանտիկինը գնեց 2 բաղ, հատը 50 կոպէկով և մի քանի վառիկ, հատը 20 կոպէկով: Քանի վառիկ նա գնեց, եթէ բոլոր վառիկները 40 կոպէկ բաղերից պակաս արժէին:

341 Վարդանը ունի 40 կոպէկ, իսկ Սարգիսը—60 կոպէկ. նրանք գնեցին 50 խնձոր: Ի՞նչքան արժէր խնձորի հատը:

342 Խանութպանը ունէր 2 փութ նաւթ. մէկին նա ծախեց նաւթի չորրորդ մասը, միւսին մնացածի մի երրորդ մասը, իսկ մնացած նաւթը ամեն 20 ֆունտանոց ամաններում: Քանի աման նա լցրեց:

343 Գիւղացին ծախեց 5 դէզ խոտ, դէզը 10 ուռլով: Այդ փողերից նա 30 ուռլով գնեց մի կով, իսկ մնացած փողերով գնեց 2 քուրք իր որդկերանց համար: Ո՞րքան արժէր մի քուրքը:

344 Մի գրպանում կայ 100 կաղին, իսկ միւսում—5 անգամ պակաս: Առաջին գրպանիս կաղինը քանիսով է աւելի երկրորդից:

345 Գիւղացի կինը ունէր 2 հաւ. ամեն մի հաւը մի տարում 50 ձու ամեց: Այդ ձուերից 40 հատը ծախեց, նրանից 2 անգամ պակաս ձուերը տուեց իր հարեանին, իսկ մնացածը դրեց 2 թխսի տակ հաւասար թւով: Քանի ձու դրեց նա ամեն մի թխսի տակը:

346 Մի ծառի վրայ կայ 40 խնձոր, իսկ միւսի վրայ—60: 4 երեխայ քաղեցին բոլոր խնձորը և իրար մէջ հաւասար բաժանեցին: Քանի խնձոր ստացաւ ամեն մէկը:

347 Բանուրը ամսական ստանում է 30 ուռլի. 3 ամսւայ ոռճիկից նա 30 ուռլին ուղարկեց տուն իր ծնողներին, 20 ուռլին տուեց պարտատիրոջ, չորրորդ մասը պահեց, իսկ մնացածով հագուստեղէն գնեց: Քանի ուռլի վճարեց նա հագուստեղէնի:

IV ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ ԱՌԱՋԻՆ ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԴ
ՏԱՍՆԵԱԿԻ ԹԻԵՐՈՎ

I. Գ Ո Ւ Մ Ա Ր Ո Ւ Մ Ն

348.	10+1=	10+5=	10+ 9=	10+7=
	10+2=	10+6=	10+10=	10+6=
	10+3=	10+7=	10+ 9=	10+5=
	10+4=	10+8=	10+ 8=	10+4=
349.	1+10=	5+10=	9+10=	7+10=
	2+10=	6+10=	10+10=	6+10=
	3+10=	7+10=	9+10=	5+10=
	4+10=	8+10=	8+10=	4+10=
350.	11+2=	17+2=	11+4=	14+3=
	13+4=	18+1=	16+3=	13+5=
	14+4=	15+4=	14+4=	14+5=
	15+3=	12+6=	13+3=	11+8=
351.	2+14=	3+13=	4+15=	3+14=
	3+11=	2+15=	3+16=	7+11=
	4+12=	4+14=	2+17=	6+13=
	1+13=	3+12=	1+18=	5+14=
352.	9+2=	9+6=	8+3=	8+7=
	9+3=	9+7=	8+4=	8+8=
	9+4=	9+8=	8+5=	8+9=
	9+5=	9+9=	8+6=	9+9=
353.	7+4=	7+8=	6+7=	5+7=
	7+5=	7+9=	6+8=	5+8=
	7+6=	6+5=	6+9=	5+9=
	7+7=	6+6=	5+6=	9+5=

354.	7+4=	5+8=	6+7=	5+7=
	6+5=	7+9=	6+8=	5+8=
	8+6=	6+5=	6+9=	5+9=
	7+7=	6+6=	5+6=	9+5=
355.	4+7=	3+8=	9+9=	7+6=
	4+8=	3+9=	8+8=	6+7=
	4+9=	2+9=	7+7=	8+9=
	4+10=	2+10=	6+6=	9+8=
356.	3+5+4=	5+4+7=	3+7+5=	
	2+6+7=	4+4+4=	8+4+3=	
	4+5+8=	7+6+3=	10+4+3=	
	7+2+5=	9+2+6=	9+8+1=	
357.	8+3+8=	4+5+7=	10+8+1=	
	10+7+2=	9+4+3=	8+3+8=	
	4+6+7=	4+6+7=	5+7+8=	
	7+5+6=	8+9+2=	7+8+2=	
358.	4+8+4=	9+2+8=	10+1+8=	
	3+6+3=	10+7+2=	6+5+4=	
	10+4+5=	7+7+5=	10+7+3=	
	4+5+9=	9+2+9=	4+8+4=	

359. Եզրայրը 10 տարեկան է, իսկ քոյրը 3 տարով մեծ: Քանի տարեկան է քոյրը:

360. Մի սենեակում կայ 7 աթոռ, իսկ միւս սենեակում 5-ով աւելի: Քանի աթոռ կայ երկրորդ սենեակում:

361. Մենք ունենք 9 կով և 7-ով աւելի ոչխար: Քանի ոչխար ունենք մենք:

362. Գիւղացին ծախեց 5 փութ ցորեն և 9 փութով աւելի գարի: Քանի փութ գարի ծախեց գիւղացին:

363 Քասարանում 9 աշակերտ կայ և 4-ով աւելի աշակերտուհի: Քանի աշակերտուհի կայ դասարանում:

364 Հայրս 3 մշակի տւեց 3-ական ռուբլի, իսկ միւսին տւեց 4 ռուբլի. Ընդամենը քանի ռուբլի վճարեց ըրոր մշակներին:

365 Եղիսարէթը ունէր 7 զրիշ, իսկ Հայկը 4 զրիշ աւելի: Քանի՞ զրիշ ունէին նրանք միասին:

366 Պարտիզում կային 6 խնձորենի և 5-ով աւելի տանձենի: Քանի՞ ծառ կայ պարտիզում:

367 Աշակերտը կարեց երկու տետրակ. մի տետրակի համար նա գործածեց 7 թերթ թուղթ, իսկ միւսի համար 6 թերթ աւելի: Քանի թերթ թուղթ գործածեց աշակերտը երկու տետրակի համար:

368 Մենք ունենք 12 հաւ և 7-ով պակաս սագ: Քանի տնային թռչուն ունենք մենք:

369 Մրգավաճառը ծախեց մէկին 8 խնձոր, իսկ միւսին — 6: Ընդամենը քանի խնձոր նա ծախեց:

370 Գիւղացին առաւօտեան բերեց 7 սալ խոտ, իսկ երեկոյեան — 2 սալ պակաս: Ընդամենը քանի սալ խոտ նա բերեց:

371 Զայրմայրը գնեց մի գիրք և մի տետրակ. գիրքը արժէ 9 կոպէկ, իսկ տետրակը — 4 կոպէկով պակաս: Որքան փող ծախսեց նա:

372 Օհանը ծախեց 7 ոչխար և 6 կով. նրա մօտ մնաց 9 ոչխար և 8 կով: Քանի ոչխար և քանի կով ունէր Օհանը:

373 Մօրեղբայրս ծախեց 2 ջլալ ցորեն, հատը 4 ռուբլով և 3 ջլալ գարի, հատը 3 ռուբլով: Քանի ռուբլի ստացաւ մօրեղբայրս:

374 Սուրէնը, Տիգրանը և Գալուստը արածացնում էին իրենց կովերը: Սուրէնը ունէր 6 կով, Տիգրանը — 2 ու Սուրէնից աւելի, իսկ Գալուստը 2 անգամ պակաս ունէր, քան Տիգրանը. Քանի կով էին արածացնում նրանք միասին:

375 Սահակը ծախեց մի ոչխար, մի խոզ և մի կով: Ոչխարը ծախեց 4 ռուբլով, խոզը — 5 ռուբլով թանգ, իսկ կովը խոզից — 9 ռուբլով թանգ: Քանի ռուբլով ծախեց նա կովը:

376 Մի օրավարից գիւղացին հնձեց 7 սալ խոտ, երկրորդ օրավարից 5 սալ պակաս, իսկ երրորդից այնքան, որքան նա հնձեց առաջին և երկրորդից միասին: Քանի սալ խոտ հնձեց գիւղացին երեք օրավարից:

377 Պօղոսը գնեց 2 մատիտ, ամեն մէկը 3 կոպէկով և նրա մօտ մնաց 4 կոպէկ: Պետրոսը գնեց 3 տետրակ, հատը 2 կոպէկով և նրա մօտ մնաց 3 կոպէկ: Ո՞րքան փող ունէին նրանք միասին:

378 Զինորսը առաջին օրը բռնեց 8 ձուկ, երկրորդ օրը — 3 հատ, իսկ երրորդ օրը 4-ով աւելի երկրորդ օրից: Ընդամենը քանի ձուկ բռնեց նա երեք օրում:

379 Բանուրը առաջին շաբաթը ստացաւ 7 ռուբլի, երկրորդ շաբաթը — 2 ռուբլի աւելի, իսկ երրորդ շաբաթը — 5 ռուբլի երկրորդ շաբաթից պակաս: Քանի ռուբլի ստացաւ բանուրը երեք շաբաթում:

380 Մարգարիտն ունէր 3 կոպէկ. մայրը նրան տւեց 4 կոպէկ, իսկ հայրը — 2 անգամ աւելի: Քանի կոպէկ այժմ ունի Մարգարիտը:

381 Ճանապարհորդը մի ժամում տնցաւ 7 վերստ, երկրորդ ժամը — 1 վերստ պակաս, իսկ երրորդ ժամը երկրորդ ժամից 4 վերստ պակաս: Քանի վերստ ճանապարհ անցաւ նա երեք ժամում:

382 Գործարանատէրը գնեց 9 սպիտակ 2 զոյգ սև զոյնի ձիեր: Ընդամենը քանի ձի նա գնեց:

383 9 տարի առաջ երւանդը 3 տարեկան էր: Քանի տարեկան է նրա քոյրը, եթէ նա երւանդից 6 տարով մեծ է:

2. Հ Ա Ն Ո Ւ Մ Ն.

384.	11—1=	15—5=	19—9=	15—5=
	12—2=	16—6=	16—8=	13—4=
	13—3=	17—7=	17—7=	13—3=
	14—4=	18—8=	16—6=	12—2=

385.	11—10=	15—10=	19—10=	15—10=
	12—10=	16—10=	18—10=	14—10=
	13—10=	17—10=	17—10=	20—10=
	14—10=	18—10=	16—10=	13—10=
386.	13—2=	19—5=	18—5=	17—2=
	15—3=	12—1=	19—2=	18—6=
	18—4=	14—2=	15—4=	19—3=
	17—3=	16—4=	19—6=	17—5=
387.	18—3=	18—6=	18—2=	16—5=
	17—5=	17—4=	19—4=	17—2=
	15—2=	18—5=	18—7=	16—3=
	19—7=	17—6=	16—2=	19—3=
388.	11—2=	15—7=	11—5=	15—8=
	13—4=	11—3=	12—9=	13—6=
	12—3=	12—5=	12—7=	15—9=
	17—8=	14—8=	11—6=	11—4=
389.	16—9=	12—4=	12—6=	17—8=
	11—8=	13—7=	13—8=	15—6=
	12—9=	12—8=	12—3=	15—7=
	17—9=	13—9=	13—4=	18—9=
390.	17—9=	14—6=	13—9=	15—8=
	14—5=	11—9=	14—6=	14—9=
	14—7=	12—6=	17—8=	16—7=
	11—8=	16—9=	15—8=	12—5=
391.	14—12=	13—11=	18—16=	19—17=
	16—13=	17—15=	17—13=	18—13=
	12—11=	16—12=	18—15=	19—16=
	15—12=	17—14=	16—11=	18—14=
392.	16—3—2=	13—4—4=	17—9—5=	
	19—6—1=	18—9—4=	18—8—6=	

12—8—2=	16—8—2=	12—5—4=
15—6—4=	15—3—8=	17—8—6=

393.	15—6—5=	18—9—2=	17—7—4=
	12—7—2=	15—6—3=	12—3—7=
	11—4—5=	20—9—2=	11—2—3=
	14—5—3=	19—5—7=	18—8—4=

394 Աստղիկն ունէր 18 սալոր. 9 հատը նա կերաւ, իսկ մնացածը տւեց Սուրէնին: Քանի սալոր ստացաւ Սուրէնը:

395. Պահարանում կար 15 բաժակ. 3 հատը կոտրւեց: Քանի հատ բաժակ մնաց պահարանում:

396. Մի սենեակում կար 12 աթոռ, իսկ միւս սենեակում 4 աթոռ պակաս: Քանի աթոռ կար միւս սենեակում:

397. Մենք ունենք մի գլուխ շաքար 17 ֆունտանոց. մի շաքարում գործածեցինք 8 ֆունտ: Քանի ֆունտ շաքար մնաց:

398. Եղբայրը 15 տարեկան է, իսկ քոյրը 7 տարով փոքր է: Քանի տարեկան է քոյրը:

399. Գովին արժէ 16 ռուբլի, իսկ ոչխարը—7 ռուբլի: Քանի ռուբլով կովը թանկ է ոչխարին:

400. Գիւղից մինչև քաղաք 17 վերստ է. գիւղացին կէս օրում անցաւ 9 վերստ: Քանի վերստ մնաց նրան ճանապարհ գնալու:

401. Մայրը աղջկան տւեց 14 տանձ, իսկ տղին 5 տանձ պակաս: Քանի տանձ ստացաւ տղան:

402. Աշակերտն ունէր 15 կոպէկ. նա գնեց 2 տետրակ, հատը 4 կոպէկով: Քանի կոպէկ մնաց նրա մօտ:

403. Մանեակը մի ծառի տակից 8 խնձոր գտաւ, իսկ միւսի տակից 3 խնձոր աւելի. այդ խնձորներից 7 հատը տւեց իր մօրը: Քանի խնձոր մնաց Մանեակի մօտ:

404. Սուրէնը ունէր 3 հատ շահանոց. նա գնեց 4 տետրակ, հատը 2 կոպէկով: Ո՞րքան փող մնաց նրա մօտ:

405. Խանութում կար 2 տոպրակ ալիւր. մի տոպ-

բակը 8 փութ էր, իսկ միւսը 4 փութով ծանր էր. այդ բոլոր ալիւրից խանութպանը ծախեց երկուսի վրայ 5-5 փութ: Քանի փութ ալիւր մնաց խանութում:

406. Մարգարիտն ունէր 3 հատ շահանոց. նա գնեց 2 տետրակ, հատը 3 կոպէկով և մի մատիտ 4 կոպէկով: Ո՞րքան փող մնաց Մարգարիտի մօտ:

407. 16 արշին կտաւը մայրս 3 կտոր արտւ. առաջին կտորը 7 արշին էր, երկրորդը 3 արշին պակաս: Քանի՞ արշին դուրս եկաւ երրորդ կտորը:

408. Աշակերտը ունէր 16 կոպէկ. նա գնեց 3 մատիտ, և նրա մօտ մնաց 7 կոպէկ: Ի՞նչ արժէք ամեն մի մատիտը:

409. Երեք բանուոր միասին ստացան 16 ռուբլի. առաջինը ստացաւ 7 ռուբլի, իսկ երկրորդը—3 ռուբլի պակաս: Ո՞րքան ստացաւ երրորդ բանուորը:

410. Գիւղացին ունէր 18 ձու. մէկի վրայ նա ծախեց 9 ձու, իսկ միւսի վրայ 4 հատ պակաս: Քանի՞ ձու մնաց գիւղացու մօտ:

411. Երկու ընկեր միասին ունէին 15 տանձ. առաջինը կերաւ 3 հատ, երկրորդը—4 հատ, իսկ մնացածը հաւատար բաժանեցին: Քանի՞ տանձ ստացաւ ամեն մէկը:

412. Երկու քթոցի մէջ կար 19 ձու. մի քթոցի մէջ 3 հատ աւելի էր: Քանի՞ ձու կար ամեն մի քթոցում:

413. Եղբայրը և քոյրը ունէին 13 ընկոյզ. երբ քոյրը կերաւ 5 հատ, նրանց երկուսի մօտ մնաց հաւատար: Քանի՞ ընկոյզ ունէր նրանցից ամեն մէկը:

414. Աշակերտն ունէր 14 տետրակ և 6 մատիտ: Քանի՞ տետրակներն աւելի էին մատիտներից:

415. Գիւղացին առաւօտեան հնձեց 16 խուրձ ցորեն, իսկ երեկոյեան—9 խուրձ պակաս: Քանի՞ խուրձ ցորեն նա հնձեց երեկոյեան:

416. Մի մարդ ունէր 2 հատ 3 ռուբլիանոց և մի հատ 10 ռուբլիանոց թուղթ փող: Այդ փողերով նա գնեց 3 հատ ոշխար, հատը 4 ռուբլով: Ո՞րքան փող մնաց նրա մօտ:

417. Տանտիկինը 16 արշին քաթանը երեք կտոր արտւ. առաջին կտորը 6 արշին դուրս եկաւ, երկրորդը—

3 արշին պակաս: Քանի՞ արշին էր երրորդ կտորը:

418. Մտածել եմ մի թիւ. եթէ այդ թիւից հանենք 8 և մնացորդը վերցնենք 2 անգամ, կը ստանանք 10: Ո՞ր թիւն է դա:

3. ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄՆ

419.	$2 \times 2 =$	$6 \times 2 =$	$10 \times 2 =$	
	$3 \times 2 =$	$7 \times 2 =$	$3 \times 3 =$	$6 \times 3 =$
	$4 \times 2 =$	$8 \times 2 =$	$4 \times 3 =$	$2 \times 4 =$
	$5 \times 2 =$	$9 \times 2 =$	$5 \times 3 =$	$3 \times 4 =$
				$4 \times 4 =$

420.	$5 \times 4 =$	$2 \times 6 =$	$2 \times 9 =$	
	$2 \times 5 =$	$3 \times 6 =$	$2 \times 10 =$	$8 \times 2 =$
	$3 \times 5 =$	$2 \times 7 =$	$6 \times 2 =$	$4 \times 3 =$
	$4 \times 5 =$	$2 \times 8 =$	$4 \times 4 =$	$9 \times 2 =$
				$5 \times 4 =$

421.	$7 \times 2 + 5 =$	$4 \times 2 - 7 =$	
	$5 \times 3 - 4 =$	$5 \times 3 + 2 =$	$10 \times 2 - 6 =$
	$6 \times 2 + 3 =$	$2 \times 8 - 3 =$	$4 \times 4 + 4 =$
	$8 \times 2 - 6 =$	$6 \times 3 + 1 =$	$5 \times 3 + 2 =$
			$9 \times 2 - 8 =$

422.	$2 + (3 \times 3) =$	$7 + (6 \times 2) =$	
	$12 - (4 \times 2) =$	$7 + (3 \times 4) =$	$17 - (4 \times 3) =$
	$9 + (3 \times 3) =$	$9 + (4 \times 2) =$	$19 - (2 \times 6) =$
	$19 - (4 \times 4) =$	$4 + (5 \times 3) =$	$(6 \times 3) - 9 =$
			$(4 \times 2) + 11 =$

423.	$(3 \times 4) - 8 =$	$6 \times (5 - 3) =$	
	$(4 \times 4) + 2 =$	$7 \times (8 - 6) =$	$17 - (4 \times 4) =$
	$(5 \times 3) - 7 =$	$(8 - 2) \times 2 =$	$8 + (3 \times 3) =$
	$3 \times (8 - 2) =$	$(10 - 5) \times 3 =$	$19 - (5 \times 3) =$
			$4 + (2 \times 8) =$

424. Մի տետրակն արժէ 5 կոպէկ: Ի՞նչ արժէ 3 տետրակը:

425. Հացի ֆունտը 3 կոպէկ է: Ի՞նչ արժէ 3 հաջը:

426. Գարու փութն արժէ 2 ուրբի: Ի՞նչ կարճե-
նայ 9 փութը:

427. Մի կոպէկի տալիս են 2 զրիշ: Քանի զրիշ կը
տան 7 կոպէկի:

428. Մի մատիտն արժէ 4 կոպէկ: Ի՞նչ կարճենայ
5 մատիտը:

429. Սաժէնը ունի 3 արշին: Քանի արշին է 6 սա-
ժէնը:

430. Չմերուկի հատն արժէ 5 կոպէկ: Ի՞նչ արժէ 4
ձմերուկը:

431. Հայրս ունէր 8 զոյգ եղ: Քանի հատ եղ ունէր
հայրս:

432. Աշակերտը կարեց 3 տետրակ, իւրաքանչիւրը
5 թերթ թղթից: Քանի թերթ թուղթ պէտք եկաւ երեք
տետրակի համար:

433. Գիւղացին ծախեց 10 ձու, հատը 2 կոպէկով:
Այդ փողով նա գնեց 8 ֆունտ աղ, ֆունտը 2 կոպէկով:
Ո՞րքան փող մնաց նրա մօտ:

434. Հայրս ծախեց մի ոչխար 3 ուրբով և մի կով
6 անգամ թանդ: Քանիսով ծախեց նա կովը:

435. Մի երեխան ունէր 4 զրիշ, երկրորդն ունէր 4
անգամ աւելի, իսկ երրորդը 7 հատ պակաս: Քանի զրիշ
ունէր երրորդ երեխան:

436. Այ զրպանումս ունեմ 4 հատ երեք կոպէկանոց,
իսկ ձախ զրպանումս—3 հատ շահանոց: Ո՞ր զրպանումս
աւելի փող կայ և քանիսով աւելի:

437. Գիւղացին ծախեց 3 ոչխար, հատը 4 ուրբով
և մի խոզ 7 ուրբով. ստացած փողից նա 8 ուրբու հա-
գուստեղէն գնեց: Ո՞րքան փող մնաց նրա մօտ:

438. Սահակի հայրը մի օրում բերեց 4 սայլ խոտ,
իսկ երկրորդ օրը 4 անգամ աւելի: Ընդամենը քանի սայլ
խոտ բերեց նա երկու օրում:

439. Աղախինը գնեց 2 ֆունտ միս, ֆունտը 7 կո-
պէկով և 2 վարունգ, հատը 3 կոպէկով: Ո՞րքան փող
ծախսեց նա:

440. Գիւղացու կինը ծախեց մի հաւ 20 կոպէկով և

այդ փողից նա 2 ֆունտ սապոն գնեց, ֆունտը 7 կոպէ-
կով: Ո՞րքան փող մնաց նրա մօտ:

441. Ճանապարհորդը ոտքով անցաւ 5 վերստ, իսկ
ձիով—3 անգամ աւելի: Ընդամենը քանի վերստ անցաւ նա:

442. Եղբայրը 6 տարեկան է, իսկ քոյրը 3 անգամ
մեծ է: Քանի տարեկան է քոյրը:

443. Գիւղացու կինը ծախեց 1 տասնեակ ձու, հատը
2 կոպէկով. այդ փողերով նա գնեց 8 ֆունտ աղ, ֆուն-
տը 2 կոպէկով: Ո՞րքան փող մնաց նրա մօտ:

4. ԲԱԺԱՆՈՒՄՆ

444.	2:2=	10:2=	18:2=	9:3=
	4:2=	12:2=	20:2=	12:3=
	6:2=	14:2=	3:3=	15:3=
	8:2=	16:2=	6:3=	18:3=

445.	4:4=	20:4=	20:5=	7:7=
	8:4=	5:5=	6:6=	14:7=
	12:4=	10:5=	12:6=	8:8=
	16:4=	15:5=	18:6=	16:8=

446.	9:9=	15:5=	18:3=	12:3=
	18:9=	16:4=	18:6=	14:7=
	10:10=	20:5=	15:3=	16:8=
	20:10=	20:4=	12:4=	16:2=

447.	16:2+4=	3×6:2=	12-(18:3)=
	15:3+3=	2×9:3=	10+(14:7)=
	16:4+9=	6×3:9=	15-(18:3)=
	12:3×4=	4×4:8=	19-(12:6)=

448.	15:5×6=	12:4×6=	14:2+8=
	2×7:2=	11-(16:4)=	12-(15:5)=
	15:(13-8)=	20:5+8=	3×4:6=
	3×4:6=	13-(18:2)=	4×4:8=

$$\begin{array}{llll}
 449. & 4 \times ? = 12 & ? \times 6 = 18 & ? : 4 = 3 & 15 : ? = 3 \\
 & 3 \times ? = 15 & ? \times 5 = 15 & ? : 3 = 5 & 18 : ? = 2 \\
 & 2 \times ? = 18 & ? \times 7 = 14 & ? : 2 = 7 & 14 : ? = 7 \\
 & 4 \times ? = 16 & ? \times 5 = 20 & ? : 6 = 3 & 18 : ? = 3
 \end{array}$$

450. 3 ֆունտ ալիւրն արժէ 15 կոպէկ: Ի՞նչ արժէ ալիւրի մի ֆունտը:

451. 9 ֆունտ հացի արժէ 18 կոպէկ: Ի՞նչ արժէ հացի մի ֆունտը:

452. 6 տետրակն արժէ 18 կոպէկ: Ի՞նչ արժէ տետրակի հատը:

453. 3 ձմերուկը արժէ 12 կոպէկ: Ի՞նչ արժէ ձմերուկի հատը:

454. 20 արշին կտաւից կարեցին 5 շապիկ: Քանի արշին կտաւ գնաց ամեն մի շապիկին:

455. 4 նստարանի վրայ նստած են 20 աշակերտ: Քանի աշակերտ էր նստած ամեն մի նստարանի վրայ:

456. Երեխան հօրից ստացաւ 9 կոպէկ, իսկ մօրից— 8 կոպէկ: Այդ փողերով նա գնեց մի տետրակ 5 կոպէկով և մի քանի տանձ, հատը 4 կոպէկով: Քանի տանձ նա գնեց:

457. Մենք ունենք 18 ոչխար: մի երրորդ մասը սև գոյնի են, իսկ մնացածը սպիտակ: Քանի հատ սպիտակ ոչխար ունենք:

458. Աշակերտը գնեց մի գիրք և մի տետրակ. գիրքըն արժէ 14 կոպէկ, իսկ տետրակը 7 անգամ պակաս: Ո՞րքան վճարեց նա մի տետրակի համար:

459. Բանուորը առաջին ամիսը ստացաւ 8 ռուբլի, երկրորդ ամիսը 4 ռուբլի աւելի: Այդ փողերի չորրորդ մասը նա տւեց պարտատիրոջ: Ո՞րքան փող մնաց նրա մօտ:

460. Աղախինը ունէր 20 կոպէկ. նա գնեց 4 կոպէկի ալիւր և մի քանի ֆունտ միս, ֆունտը 8 կոպէկով: Քանի ֆունտ միս գնեց աղախինը:

461. Ծառի վրայ նստած էին 16 սպիտակ և 4 անգամ պակաս մոխրագոյն աղաւնիներ: Քանի գոյգ աղաւնի էր նստած ծառի վրայ:

462. Աղջիկը գնեց 12 արշին ժապաւէն և ամեն մի 3 արշինին վճարեց 5 կոպէկ: Ո՞րքան փող նա ծախսեց:

463. Գիւղացին ունէր 18 փութ ցորեն. վեցերորդ մասը նա ցանեց, մնացորդի երրորդ մասը ծախեց: Քանի փութ ցորեն մնաց նրա մօտ:

464. Հայրը որդիներանց տւեց 19 խնձոր. 3 հատը տւեց որդին, իսկ մնացածը չորս չորս հատ տւեց ամեն մի աղջկան: Քանի աղջիկ ունէր հայրը:

465. Տախտակը 18 արշին էր. բաժանեցին 3 հաւասար մասերի: Քանի արշին էր ամեն մի կտորը:

466. 16 ֆունտ նաւթը ածեցին 4 հաւասար ամանի մէջ. նաւթի ֆունտը 3 կոպէկ է: Ի՞նչ արժէ նաւթով լի ամեն մի ամանը:

467. Երկու տոպրակ շաքարաւազ գնեցին. մէկի մէջ կար 7 ֆունտ, իսկ միւսի մէջ— 4 ֆունտ աւելի: Քանի շաքար թաւական է բոլոր շաքարաւազը, եթէ շաքարթական գործածելու լինեն 6 ֆունտ:

468. Մի մարդ գնեց մի վերարկու և կոշիկներ. վերարկուի համար նա վճարեց 12 ռուբլի, իսկ կոշիկների— 3 անգամ պակաս և խանութապանին տւեց 4 հատ 5 ռուբլիանոց ոսկի: Քանի ռուբլի նա յետ ստացաւ խանութապանից:

469. Տանտիկինը ունէր 19 արշին քաթման. այդ քաթմանից նա կարեց 3 շապիկ երեխաների համար, ամեն մէկը 3 արշինից և մի քանի հատ էլ իր համար, ամեն մէկը 5 արշինից: Քանի շապիկ կարեց նա իրա համար:

6. ՉՈՐՍ ԴՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ.

$$\begin{array}{lll}
 470. & 18 - (2 \times 6) = & 8 + (14 - 7) = & 16 : (3 + 1) = \\
 & 15 - (12 - 7) = & 3 \times (2 + 4) = & (18 : 2) : 3 = \\
 & 17 - (2 + 5) = & 2 \times (17 - 9) = & 15 : (12 - 9) = \\
 & 5 + (18 - 9) = & 14 : (9 - 2) = & 18 : (20 : 10) =
 \end{array}$$

$$\begin{aligned}
 471. \quad & 16:(4 \times 2) = (4 \times 4):2 = (20:5) \times 3 = \\
 & 12 - (15 - 3) = (6 + 8) - 7 = (4 + 5) \times 2 = \\
 & 7 \times (14:7) = (12:2) \times 3 = (16 - 6) + 7 = \\
 & 9:(18 - 15) = (16 - 8) \times 2 = (18:3 \times 2 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 472. \quad & (10:5) \times (20:4) = (12:4) \times (18:3) = \\
 & (5 \times 3) - (2 + 6) = (6 \times 2) - (3 \times 3) = \\
 & (10:2) \times (12:3) = (9 \times 2) - (5 \times 3) = \\
 & (4 \times 3) - (15 - 3) = (3 + 3) \times (9 - 6) =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 473. \quad & (10:5) \times (20:4) = (15:5) + (6 \times 2) = \\
 & (5 \times 3) - (2 \times 6) = (6 \times 3) - (18:3) = \\
 & (10:2) \times (12:3) = (8:4) + (12:6) = \\
 & (5 \times 3) - (14 - 3) = (6 \times 2) + (15:3) =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 474. \quad & 14:(10 - 6 + 3) = 5 \times (10 - 5 - 2) = \\
 & 3 \times (18 - 9 - 5) = 18:(16:2 - 2) = \\
 & 6 \times (4 + 1 - 3) = 6 \times (18 - 9 - 6) = \\
 & 15:(8 - 6 + 3) = 2 \times (5 + 4 - 2) =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 475. \quad & 13 - (6 \times 2) + 8 - (13 - 5) \times 12 = \\
 & (7 \times 2) - (12 - 6) + 2 - 8 + 3 = \\
 & 15 - (15:5) - (15 - 8) + 10 + 4 = \\
 & (16:4) + (16:2) + (16:8) + 2 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 476. \quad & (4 + 13) - (17 - 6) + 5 - 8 + 14 = \\
 & (4 \times 2) + (2 \times 5) - 16 + (18:2) = \\
 & (19 - 12) + (19 - 15) + (19 - 18) + 7 = \\
 & (20:2) + (20:5) \times (20:4) + 1 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 477. \quad & (3 \times 3) + (2 + 4) - 13 + (17 - 6) = \\
 & (18:2) + (18:3) + (18:6) - 14 = \\
 & (4 \times 4) + (20:5) - (20 - 13) - 8 = \\
 & (1 \times 19) - 15 + (19 - 8) + 4 - 17 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 478. \quad & (18:3) + (3 \times 3) - (18 - 11) + 6 = \\
 & 17 - (3 \times 3) - (12:2) + (16:8) =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 & 8 + 7 - (15 - 4) + 9 - (15:15) = \\
 & 15 - (5 \times 2) + 6 + (12:3) - 7 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 479. \quad & (10:2) + (2 \times 5) + (14:7) - 15 = \\
 & 9 + 7 - (16:8) - 12 + 7 + 6 = \\
 & 18 - (4 \times 4) + (18:6) + 13 - 9 = \\
 & (20 - 8) + (20 - 17) + (20 - 15):5 =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 480. \quad & 19 - (19 - 12) + 5 + 1 - (19 - 15) = \\
 & (15:3) + (15:5) + 7 - 9 + 5 = \\
 & 11 + (14 - 11) - (14:7) + 2 - 4 = \\
 & (4 \times 4) + 1 - (17 - 9) + 5 - 8 =
 \end{aligned}$$

481. Արշակն ունէր 6 տանձ, Պետրոսը 2 հատ աւելի, իսկ Գալուստը 5 հատ Պետրոսից պակաս: Այդ բոլոր տանձը նրանք հաւասար բաժանեցին: Քանի տանձ ստացաւ ամեն մէկը:

482. Հայրն ունէր 2 տղայ և 3 աղջիկ. ամեն մի տղին նա տւեց 4 խնձոր, իսկ ամեն մի աղջկան 1 հատ պակաս: Ընդամենը քանի խնձոր բաժանեց հայրը իր զաւակներին:

483. Երեք եղբայր միասին ստացան 16 զրիչ. առաջինը ստացաւ 6 հատ, իսկ երկրորդը—3 հատ պակաս: Քանի զրիչ ստացաւ երրորդ եղբայրը:

484. 5 ֆունտ ալիւրից զուրս է գալիս 7 ֆունտ հաց: Քանի ֆունտ հաց կը ստանանք 10 ֆունտ ալիւրից:

485. 3 կոպէկի տալիս են 4 զրիչ: Քանի զրիչ կարելի է գնել 15 կոպէկի:

486. Սեդրակն ունէր 3 հատ երեք կոպէկանոց և 3 հատ երկու կոպէկանոց. այդ փողերով նա գնեց մի քանի տետրակ, հատը 5 կոպէկով: Քանի տետրակ նա գնեց:

487. Մեր գոմում կապած են 16 սպիտակ և կարմիր կովեր. սպիտակ կովերը 2-ով պակաս են կարմիրներին: Քանի կարմիր կով կայ գոմումը:

488. Երկու բանուր ստացան 16 ուլըրի: Քանի ուլըրի է ստանալու ամեն մէկը, եթէ առաջինը բանել է 3 օր, իսկ երկրորդը—5 օր:

489. Արամը 18 տարեկան է, Վարդանը 3 տարով փոքր է, իսկ Տիգրանը Վարդանից 3 անգամ փոքր է: Քանի տարեկան է Տիգրանը:

490. Դիւղացին ունէր 20 փութ գարի. հինգերորդ մասը նա ցանեց, մնացորդի ութերորդ մասը ծախեց, իսկ մնացածը ուտացրեց ձիուն: Քանի փութ գարի կերաւ գիւղացու ձին:

491. Սիրանոյշն ունէր 18 սալոր. վեցերորդ մասը նա կերաւ, մնացորդի երրորդ մասը տւեց մօջը, իսկ մնացածը երկ-երկու հատ բաժանեց եղբայրներին: Քանի եղբայր ունէր Սիրանոյշը:

392. Լեւոնը ունէր 20 ընկոյզ. չորրորդ մասը նա կերաւ, մնացորդի հինգերորդ մասը տւեց եղբօրը, իսկ մնացածը տւեց մօրը: Քանի ընկոյզ ստացաւ մայրը:

493. Աղասին գնեց 3 տանձ, հատը 3 կոպէկով և մի քանի խնձոր, հատը 3 կոպէկով: Քանի խնձոր գնեց Աղասին, եթէ նա ծախսեց 3 շահանոց և մի հատ 3 կոպէկանոց:

494. Մտածել հմ մի թիւ. եթէ նրան աւելացնեմ 2 և ապա բաժանեմ 3-ի վրայ, կստանամ 6: Ի՞նչ թիւ է դա:

495. Դերձակը կարելավարձ ստացաւ 20 կոպէկ. դրա հինգերորդ մասը նա ասեղի տւեց, իսկ մնացորդի չորրորդ մասը տւեց թիւի: Որքան փող մնաց նրա մօտ:

496. Տանտիկինը ունէր 15 ձու. դրա մի երրորդ մասը նա պահեց, իսկ մնացածը ծախեց հատը 2 կոպէկով: Ո՞րքան փող ոտացաւ տանտիկինը:

497. Տիգրանը ունէր 12 ընկոյզ, իսկ Պետրոսը—8 հատ նրանք այդ բոլոր ընկոյզները խառնեցին և հաւասար բաժանեցին: Քանի ընկոյզ ոտացաւ ամեն մէկը:

498. Հայրս մի փեթակից հանեց 20 ֆունտ մեղր. չորրորդ մասը ընծայեց մեր հարեանին, իսկ մնացածը ծախեց: Քանի ֆունտ մեղր ծախեց հայրս:

499. Նաւթին ֆունտ արժէ 3 կոպէկ. տանտիկինը գնեց 6 ֆունտ և վճարեց խանութպանին 7 կոպէկ:

Ո՞րքան պարտ մնաց տանտիկինը խանութպանին:

500. Գոհաբիկը, Աստղիկը և Նազիկը գնացին անտառ սունկ ժողովելու: Գոհաբիկը 12 սունկ գտաւ, Աստղիկը 3 անգամ պակաս, իսկ Նազիկը 4 անգամ Աստղիկից աւելի: Քանի սունկ քաղեց Նազիկը:

501. Բանուորը օրական ստանում է 3 ռուբլի: Ո՞րքան փող կստանայ մի շաբաթեայ մէջ, եթէ չի բռնել ուրբաթ և կիրակի օրերը:

502. Տանտիկինը 3 ջուլ գետնախնձոր գնեց. ամեն մի ջուլում կայ 6 փութ: Քանի ամիս բաւական է այդ գետնախնձորը, եթէ ամսական գործածէ 2 փութ:

503. Պղնձագործը 15 ֆունտ պղինձ ունէր. դրանից նա շինեց կաթսաներ, ամեն մէկը 5 ֆունտ ծանրութեամբ և ծախեց հատը 4 ռուբլով: Ո՞րքան փող ստացաւ պղնձագործը:

504. Վարպետը 3 օրում շինեց մի նստարան: Քանի նստարան կարող է նա շինել 2 շաբաթ և 3 օրայ ընթացքում:

505. Գրպանումս 15 կոպէկ ունեմ: Քանի կոպէկ կայ իւրաքանչիւր զրպանումս եթէ մի զրպանիս փողը 3 կոպէկով աւելի է միւսից:

506. Երկու աշակերտ միասին 5 մատիտ գնեցին. առաջինը ստացաւ 3 հատ, իսկ երկրորդը—մնացած մատիտները: Ո՞րքան փող ծախսեց իւրաքանչիւրը, եթէ բոլոր մատիտները արժեն 15 կոպէկ:

507. Աշակերտն ունէր 16 կոպէկ. իր ունեցած փողերի կիսով նա թուղթ գնեց, իսկ մի չորրորդ մասով—մատիտներ: Ո՞րքան փող մնաց նրա մօտ:

508. 20 արշին երկարութիւն ունեցող պարանից կտրեցին 2 արշին, մնացորդի մի երրորդ մասը պահեցին, իսկ մնացածով ճոճ շինեցին: Քանի արշին պարան գրնաց ճոճ շինելիս:

509. Երկու աղջիկ միասին գնեցին 15 արշին ժապաւէն առաջինը վերցրեց 5 արշին, իսկ երկրորդը—մնացած ժապաւէնը: Որքան փող է վճարելու նրանցից ամեն մէկը, եթէ ժապաւէնի արշինն արժէ 2 կոպէկ:



510. Երեք աղջիկ միասին 20 տսեղ գնեցին. առաջինը վերցրեց բոլոր տսեղների 2 հինգերորդ մասը, երկրորդը—մնացորդի մի քառորդը, իսկ երրորդը—մնացած տսեղները: Քանի տսեղ ստացաւ նրանցից ամեն մէկը:

511. Մտածել եմ մի թիւ. եթէ նրան աւելացնեմ 3 և ապա բաժանեմ 4-ի վրայ, կստանամ 2: Ի՞նչ թիւ է դա:

512. Մտածել եմ մի թիւ, եթէ նրանից հանեմ 6 և ապա բազմապատկեմ 5-ի վրայ, կստանամ 20: Ի՞նչ թիւ է դա:

513. Մտածել եմ մի թիւ, եթէ սա բաժանեմ 3-ի վրայ և ապա բազմապատկեմ 6-ի վրայ, կը ստանամ 18: Ի՞նչ թիւ է դա:

514. Մտածել եմ մի թիւ. եթէ նրանից հանեմ 10, աւելացնեմ 4, բազմապատկեմ 2-ի վրայ և ապա բաժանեմ 3-ի վրայ, կը ստանամ 6: Ի՞նչ թիւ է դա:

Վ Ր Ի Պ Ա Կ

Ֆրես	տող	տպած է	կարգով
4	5	կրթունէ	կրմբունէ
»	7	այսպիսի	այնպիսի
»	9	մօտիք	մօտիկ

Դ. ԴԱԼՍՏԵԱՆԻ—„ԴՈՒՏՏԵՆԲԵՐԴԻ“

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

1. Պօմպէյի վերջին օրերը, Լօրդ Լիտտօնի, թարգմ. 3. Միլլզայեանի. 1 ր. 50 Կ
2. Ասպետ, Վ. Փափազեանի — » 15 »
3. Կեանքը ծովերի խորքում, Լուսկեվիչի թարգմ. Ստ. Մալխասեանի — » 30 »
4. Տըիլբիլի դրամա 4 արար. թարգ. Լ. Մելիք-Աղամեանի — » 25 »
5. Եսդ աստ, վօդ. 1 արար 2 պատկեր. Յակ. Ղազարեանի — » 25 »
6. Դարվիշի դմ, Ս. Բալազեանի (Դարվիշի պատկերով) — » 50 »
7. Ազնիւ գող, վիպակ. Ֆ. Մ. Դաստայեվկու թ. Ն. Զ. — » 10 »
8. Ինքնավարութիւն և զիմաստ, Բէլօկօնսկու, թարգմ. Կ. Զալալեանի — » 15 »
9. Տնտեսագիտական զրոյցներ. Կարիշի, թարգմ. Կ. Զալալեանի — » 40 »
10. Къ введению на Кавказъ Земскаго Самоуправленія кн. Г. М. Туманова — » 20 »

Նոյն գրավածառանոցի պահեստում մեծ քանակութեամբ կան հետևեալ գրքերից

1. Մայրենի լեզու Ա. տարի Դ. Աղայեանի — » 20 »
2. » » Բ. » » — » 40 »
3. » » Գ. » » — » 70 »
4. » » Դ. » » — » 90 »
5. » » Ա. Յ. Արաբաջեանի — » 25 »
6. » » Բ. » » — » 30 »
7. » » Գ. » » — » 40 »
8. » » Ա. Ն. Տէր-Ղևոնդեանի — » 25 »
9. » » Բ. » » — » 40 »
10. » » Գ. » » — » 50 »
11. » » Դ. » » — » 55 »
12. Հայ հեղինակներ Գ. Վանցեանի 1 » — »
13. Հայոց պատմութիւն » — » 40 »
14. Դպրոցական քերականութիւն Վանցեանի — » 25 »
15. Դրպանի ուղղագրութիւն — » 5 »
16. Քննական քերականութիւն » 1 » — »

17. Մայրենի խօսք, Լ. Սարգսեանի և Կուսիկեանի . — » 70 »
18. Կիօնի դասագիրքը, Ե. ա. ք. Երզնկեանի Ա. տարի — » 30 »
19. » » » Բ. » — » 30 »
20. » » » Գ. » — » 35 »
21. » » Արսէն ա. ք. Բագրատունի Ա. տ. — » 45 »
22. » » » Բ. » — » 25 »
23. » » » Գ. » — » 25 »
24. Տրամաբանութիւն, Իս. Յարութիւնեանի . . . 1 » — »
25. Բանաշիւսութիւն, Յ. Ճաղարբէկեանի . . . — » 60 »
26. Քերականութիւն, Մ. Աբեղեանի . . . — » 75 »
27. Գծագրութեան և նկարչութեան ձեռնարկ, Լեոնեանի — » 20 »
28. Արեւելեան ազգերի պատմութիւնը Արասխանեանի 1 » — »
29. Համառօտ ստուգաբանութիւն Յար. Թումանեանի — » 40 »
30. Կենդանաբանութիւն Գ. Ալթունեանի . . . — » 60 »
31. Բնագիրտութիւն Զ. Գրիգորեանի . . . — » 60 »
32. Նախաշաւիղ, Կ. Կոստանեանի . . . — » 25 »
33. Պատմութիւն Հայոց գրականութեան Լէօյի . . 1 » 50 »
34. Մարդակազմութիւն, Զ. Գրիգորեանի, նոր տիպ. — » 60 »
35. Դասագիրք կրօնի Ս. ք. Սահակեանի, Ա. մաս. — » 25 »
36. » » » » Բ. » — » 20 »
37. » » » » Գ. » — » 30 »
38. Հին-Ուխտի պատմ. » . . . — » 40 »
39. Նոր-Ուխտի պատմ. » . . . — » 50 »
40. Տասն Պատուիրան » . . . — » 50 »
41. Գործք առաքելոց » . . . — » 40 »
42. Ուսուցումն Քրիստոնէական կրօնի Դ. և Ե հատոր . 2 » — »
43. Դասագիրք կրօնի Նոր-Ուխտ » . . . 2 » 5 »

Գումարում գնողներին բաւարար զեղջ է լինում:

ՀՀ Ազգային գրադարան



NL0250052

1.038 65 3.000 L

Մ. ՍԱՄՈՒԷԼՅԱՆ

փոխադրած հետևեալ դասագրքերը

1. Թուրանական օրինակներ եւ խնդիրներ առաջին, երկրորդ տասնեակի թւերով և տասնեակներով հարիւրի շրջանում Ա. տարի . . . 25 4
2. Թուրանական օրինակներ եւ խնդիրներ թւերով հարիւրի և հազարի շրջանում, մի բանի յտեւածներով. պատճառաբարձ Բ. տարի . . . 25
3. Թուրանական օրինակներ եւ խնդիրներ ամբողջ և անահալա մասը մեծութեան թւերով Գ. տարի . . . 25
4. Թուրանական օրինակներ եւ խնդիրներ կոտորակների տեսութիւն և ընդհանուր կանոններ, պատկերազարդ Ա. մաս . . . 30
5. Համառօտ ներկաչափութիւն, զրոյցներ երկրաչափական մարմինների մասին Ա. մաս . . . 25

Մ Ա Մ Ո Ւ Լ Ի Տ Ա Կ Ե Ն

6. Թուրանական օրինակներ եւ խնդիրներ համեմատութիւններ և ընդհանուր կանոններ .
7. Համառօտ ներկաչափութիւն Բ. մաս . .

Գ. ԳԱԼՍՏԵԱՆԻ հրատարակած դասագրքերը

1. Քերականութիւն մայրենի լեզուի Ա. Բ. և Գ. մաս. Ստ. Պաշտանեանի . . . 75
2. Ընդհանուր պատմութիւն Հին Դար. Վիտադրադովի, թարգմ. Խոմակի . . . 1 ր
3. Գաղթութեան օրինակներ Լեւոնեան Ա. մ. 20
4. " " " " " Բ. մ. 20
5. " " " " " Գ. մ. 35
6. Դասագիրք ընդհանուր աշխարհագրութեան քաղաքական մաս կազմեց Լ. Բարայեան . 65
7. Начальная книжка для армян. школь С. М. 55
8. Դասագիրք ընդհանուր աշխարհ. Գ. մաս. կազմեց Լ. Բարայեան . . . 50

Գումարով զետեղներին սիջումով: Գրախանութիւն վերադարձում է միայն նրանց, որոնցից կտան կանխավճար: Դիմել՝ Тифлисъ. Книжный магазинъ „Гуттбергъ“ Г. И. Галустану.



